I-29 6/2 № 12981 50

სამშაბათი 2 ივნისი 1915 წ.

სამშობლო

წ. I

ფასი: წლიურათ 8 მ., ნახევარი წლით 5 მ., თვიურათ 4 აბ. ცალკე ნუმერი ერთი შაური. დამატებით 7 კაპ. წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილნაწილათ გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მ., დანარჩენი [illegible] განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ [illegible] 15 კ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან 15 კ. სამგლოვიარო განცხადების [illegible] თითოჯერ ნაშუადღევის 2 საათ. ღირს 3 მ. 2 საათს შემდეგ 4 მან.

№ 93 ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 93

Библиотека
საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა
1354

„სამშობლო დედის ძუძუი, არ გაიცვლების სხვაზედა,
ორივ ტკბილია ძმობილო, მირჩევნის თრსავ თვალზედა,
როგორც უფალი, სამშობლოც ერთია ქვეყანაზედა“

ამიერიდან ქ. ქუთაისში გამოდის ახალი საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ს ა მ შ ო ბ ლ ო“

ყოველკვირეული სურათებიანი დამატებით

გაზეთი ღირს: ერთი წლით 8 მანეთი, ნახევარ წლით 5 მან. ერთი თვით—ოთხი აბაზი. ცალკე ნუმერი ერთი შაური, დამატებიანი 7 კ. მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „სამშობლო“.
ვსთხოვთ ომში დაჭრილთა და მოკლულთა ნათესავ-მეგობრებს მოგვაწოდონ მათი სურათები.
რედაქტორი ი. თ. ცინცაძე.

ხუთშაბათს, 4 ამა ივნისს, 12 საათზე საფიჩხიის სასაფლაოს ეკლესიაში, გადახდილ იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი უეცრად გარდაცვალებულის

ოშაინ იესეს მის იოსელიანის

სულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებს ნათესავთ, მეგობართა და ნაცნობთ განსვენებულის მეუღლე ანნა არქიპოს ასული იოსელიანისა.
წირვა დაიწყება დილის ათ საათზე. 2—1

ხუთშაბათს, 4 ივნისს, სოფ. სიჩხურის წმინდა ნინოს ეკლესიაში დანიშნულია ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი ბრძოლის ველზე გმირულად დაღუპულ პოდპორუჩიკის

თ-დი იოსებ (სოსიკო) დიმიტრის ძის

წ ე რ ე თ ლ ი ს

სულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ განსვენებულის მშობლები თ-დი დიმიტრი სიმონის ძე და კნ. სოფიო (გოგოლია) მიქელაძის ასული, შვილები მათი: კნ. ნელი და თ-დი სამსონ დიმიტრის ძე, ბიცოლები: კნ. ელენა და მართ, ბიძა მისი შალვა სიმონის ძე და ბიძაშვილი ანდრია გრიგოლის ძე წერეთლები.

გუშინ, 1 ივნისს, დილის 5 საათზე ხანგრძლივი ავათმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მეორე გილდის სოხუმელი ვაჭარი

დიმიტრი ივანეს ძე ჭავჭანიძე,

რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ მეუღლე განსვენებულისა ელენე ჭავჭანიძისა და შვილები.
პანაშვიდი დანიშნულია საღამოს $7^1/_2$ საათზე, თბილისის ქუჩა, ბარქაიას სახლი. მიცვალებულს წაასვენებენ ქალაქ სოხუმში დღეს, 2 ივნისს, ნაშუადღევის სამ საათზე. 1—1

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ქალაქის საავათმყოფოში, საღორიის აგარაკში, გაიხსნა სამშობიარო განყოფილება, სადაც ყოველ დროს, დღითა და ღამით შეიძლება მიღებულ იქნენ მშობიარენი. 14—1
239

გაბრიელ იოსების ძე

ექიმი გოკიელის

ელექტრონისა და სინათლის კაბინეტი. შინაგანი ნევრებისა და ვენერიულ ავათმყოფების მიღება დილის 9—12 საათ. სად. 9—8 საათ. ალექსანდრეს ქუჩა, საკუთარი სახლი.

კბილის ექიმები

მენაღარიშვილი და ტრუფანოვა.

ბათომიდან გადმოვიდენ ქალ. ქუთაისში. თფილისის ქუჩა, სახლი ბახტაძისა, ფირალოვის თუთუნის ფაბრიკის გვერდში. ავათმყოფებს ღებულობენ დილის 8—2 და საღამოს 5—6. არჩენენ ავათმყოფობას კბილებისა და ღრძილებისას. აკეთებენ ხელოვნურ კბილებს: კაუჩუკზე, ოქროზე და ალუმინზე. ღრძილების ავათმყოფობას არჩენენ რამდენიმე სეანსზე ახალი საშუალებით. თ.

ბებია მ. მ. კოხრეიძე უვლის ყვავილს, უკეთებს ნემსებს, ეხმარება მშობიარეთ და აძლევს ავათმყოფთ რჩევა-დარიგებას ყოველ დროს.
ალექსანდროვის ქუჩა, სახლი თევდორაძისა, ფილიპოვის მაღაზიის პირდაპირ.

ექიმი ი. ჩარექოვი ქალაქის საავათმყოფოს ორდინატორი. განაახლა კანის, ვენერიულ და სიფილისიანი ავათმყოფების მიღება ახალ ბინაზე, დილით, 12—2 საათ. საღამ. 6—8 საათ. მისამართი: ლევაშოვის ქუჩა, ალბეგოვის სახლში. (თ.)

დოქტორი მედიცინისა, პრივატ-დოცენტი ვარლამ პავლეს ძე მოსეშვილი 8 მაისიდგან მიიღებს ავათმყოფებს დილის 8 საათიდგან ნაშუადღევის 2 საათამდის და ნაშუადღევის 5 საათიდგან საღამოს 8 საათამდის.
გოშპიტლის ქუჩა, მოსეშვილის სახლი, ხაზინის პირდაპირ № 6. თ.

ექიმი ე. ტ. მულინი გადმოვიდა ქუთაისში თფილისის ქუჩაზე ჩიკვაიძის სახლებში. ღებულობს ყელისა, ცხვირისა და ყურების ავათმყოფებს. დღით 2—3, საღ. 7—8. თ.

ექიმი რელიგიონი დაბრუნდა და განაახლა ავათმყოფების (ქირურგიულ და ქალურ ავათმყოფთა) მიღება თავის ძველ ბინაზე. ავათმყოფების მიღება—დილის 12 საათიდან 2 საათამდი.

ელექტრო თეატრი **„რ ა დ ი უ მ ი“**

საზაფხულო შენობა.

ორშაბათიდან, 1 ივნისიდან, ნაჩვენები იქნება „ნორდისკის სერიის“ საუცხოვო სურათი:

მსხვერპლი ბედნიერებაა.

დრამა ორ ნაწილ. ააგე ხერტელის და კოპენ. სამეფო თეატრის საუკეთესო ძალების მონაწილეობით.

მისი ბიძაშვილი, კომიკური სურათი ორ ნაწილათ.

პროგრამის გარეშე:

„რადიუმის“ მონოპოლია! ქუთაისში წარმოდგენის ნება მხოლოდ „რადიუმს“ აქვს. მ. ი. უ. მფარველობის ქვეშ მყოფი სკობელევის კომიტეტის გამოცემის სურათი.

პერემიშლის ალყა და დაცემა.

ორ ნაწილათ. სურათები აღებულია პერემიშლის აღების დღეს.

უშაოგზ ხრესილის მადნეული წყლის მძ. ყორყოლაძეების სამკურნალოდ

ა ბ ა ნ ო.

აბანო მდებარეობს მაღლობ ბუნებით შემკულ მთის ჭალაზე და, როგორც ნამდვილ გამოირკვა, კურნავს მრავალ სხვადასხვაგვარ ავათმყოფობას; ქარებს (რევმატიზმს) სხვადასხვაგვარ მუწუკს, საუმაწვილოებს, ნერვების სისუსტეს, ჩაყოლილ ციებას (მალარიას), კუჭის ტკივილს, ვენერიულ ავათმყოფობას, ეგზემას, სისივნეს და სხვა. წყალი მიიღება ცივი და თფილიც. ხრესილში იმყოფება მუდმივი ექიმი, სადაც მსურველს შეუძლია მიმართოს დარიგებისათვის, არის სუფთა საკუთარი ვანები, სუფთა ბინა, და სასმელ საჭმელი. ფასები ყოველისფერზე ძლიერ ზომიერია. აბანო მდებარეობს სადგურ „სერნია ვოდში“ ხრესილში სადგურია მატარებლის გასაჩერებლათ. სადგურიდან 150 საჟენია აბანომდი. ქუთაისის სადგურზე მოითხოვეთ ბილეთები სადგურ ხრესილის „სტანცია სერნია ვოდის“. ქუთაისიდგან მატარებელი გადის დილის შვიდის ნახევარზე, დაბრუნდება საღამობით. თ.

ქირავდება

ოთხი თვალი ოთახი მეორესართულში, კარლოვის დასაშვებში, რეალურ სასწავლებლის მახლობლად თავისი მოწყობილობით; მიმართვა შეიძლება შაფათა რიჟინაშვილის სავაჭროში, ვორონცოვის ქუჩაზე. 4—1—237.

ო მ ი

კავკასიის ასპარეზი.

პეტროგრადი. 31 მაისი. ოფიციალური კავკასიის ჯარის შტაბისაგან. ოლთისის გზით ოსმალონი სცდილობდენ იერიშის მოტანას იშხანთან და ზინაჩერის რაიონში, მაგრამ ჩვენ იერიში მოვიგერეთ. ორლთი-ჩაის ხეობაში ჩვენმა ჯარმა წინ წაიწია ტევრი—დალ—ბაშკალას ხაზამდე. ოსმალონი უშედეგოთ სცდილობდენ სამხრეთით იერიშის მოტანას კადაჯიკის მთაზე. დანარჩენ ადგილებში ცვლილება არ მოხდარა.

აღმოსავლეთის ასპარეზი.

პეტროგრადი. 30 მაისი. ოფიციალური მთავარ-სარდლის შტაბისაგან. შავლის ჩრდილოეთით შავინოვის რაიონში ჩვენ შევუტიეთ 29-ს მტერს და დასავლეთისკენ გავდენეთ. შავლისთან ჩრდილოეთით მტერს უშედეგოთ მოაქ იერიშები. შავლიანი—ბეტიგოლას ფრონტზე ჩვენი შეტევა სახეირო პირობებში გრძელდება. ჟოგინისთან ჩვენ იერიშით დავიკავეთ რამდენიმე სოფელი. ჩვენმა ცხენოსანმა რაზმმა ამ რაიონში აკუწა 100 გერმანელი და 150 კაცამდე ტყვეთ წამოიყვანა. კოვნოს გზით მტერი სცდილობს გაამაგროს საპეჟაშკი—გუდელეს ფრონტი. ამ რაიონში ჩვენ მტერი შევავიწროვეთ მარიამპოლის გზატკეცილზე და კოვნოდან ვერჟბოლოვოში მიმავალ რკინის გზაზე. ვისლის მარჯვენა ნაპირზე სტაროჟევის რაიონში მტერმა სასტიკი ცეცხლი გააჩაღა. შუადღემდე მტერმა ვერ შესძლო ჩვენ სანგრებს მოახლოვებოდა 400 ნაბიჯამდე. გალიციაში მდ. სკლოს ხეობაში ჩვენ სანგრებს მოუახლოვდა მტრის ავტომობილის ბატარეია, მაგრამ იძულებული გახდა ისევ უკან გაბრუნებულიყო. ჟურავნოს რაიონში სამი დღის ბრძოლის განმავლობაში ჩვენ ტყვეთ წამოვიყვანეთ 348 აფიცერი და 15431 ჯარის კაცი ვიხელთეთ 78 ტყვიის მტყორცნელი და 17 ზარბაზანი. თავისი უკან დახევის დასაფარავათ მტერმა იერიში მოიტანა მდ. დნესტრის ორივე ნაპირზე და შესძლო სოფ. გრუშოვის აღება, მაგრამ აქედან მტერი ჩვენმა ჯარმა გადენა. ამასთანავე ხელმეორეთ დავატყვევეთ 33 აფიცერი და 490 ჯარის კაცი.

პეტროგრადი. 31 მ. ოფიც. მთავარსარდლის შტაბისაგან. 30 მაისს მდ. ვინდავა, ვენტი და დაბისის მთელ ფრონტზე სასტიკი ბრძოლა იყო. ნემანის რაიონში მტერი შეეცადა იერიშის მოტანას მარიამპოლის აღმოსავლეთით. ნარევის ფრონტზე მოწინავე რაზმებს შეტაკება მოუხდათ ომულევსა და როზოვას შუა. პრასნიშის ჩრდილოეთით მტერმა არტილერიის სასტიკი ცეცხლი დაგვიშინა და შემდეგ ქვეითა ჯარი მოვიდა იერიშით. მლავის რკინ.-გზის აღმოსავლეთით მტრის ორმა ბათალიონმა ფოლვარკ პომიანზე იერიში მიიტანა, მაგრამ დიდის ზარალის შემდეგ იძულებული გახდა იერიში შეეწყვიტა. ვისლის მარცხენა ნაპირზე მტერს იერიში მოქონდა 29-ს საღამოდან ბზურის რაიონში მდ. პისის შესართავიდან სოფ. სუხამდი. მეორე დღეს იერიშით მოვიდა ორი დივიზიით. ბრძოლა გრძელდება. 30 მაისს გალიციაში მტერს უშედეგოთ მოქონდა იერიში ქვემო ლიუბაჩევკასთან. მოსცისკოს რაიონში მტერს იერიში აღარ განუახლებია. დნესტრის მარჯვენა ნაპირზე მიკოლაევის გზით სროლაა. ჟურავნოსთან ჩვენი გამარჯვების გამო მტერმა შესწყვიტა იერიშები გალიჩთან. 29-ს საღამოს ჩვენი ცხენოსანთა რაზმი მტერს თავს დაეცა ზალეშჩიკთან, ტყვეთ წამოიყვანა 200 კაცი და აკუწა 500.

„ბრესლაუს“ დაზიანება.

ოდესა. 30 მაისი. ორი ჩვენი ნაღმოსანი ბოსფორის ახლოს შეხვდა „ბრესლაუ“-ს. კრეისერმა ნაღმოსნები პროჟექტორით გაანათა. ნაღმოსნებმა ბრესლაუს ესროლეს; ნაღმოსნებს აფეთქება მოესმათ და ცეცხლიც შეამჩნიეს. სიბნელის გამო საღმოსნებმა ვერ შესძლეს შეენიშნათ, თუ რამდენათ დაზიანდა კრეისერი. ნაღმოსანზე დაშავდა ერთი აფიცერი და 6 მატროსი.

ბუქარესტი. 31 მაისი. სტამბოლიდან იუწყებიან, რომ „ბრესლაუ“ დიდათ დაზიანებული დაბრუნდა ბოსფორში.

დასავლეთის ასპარეზი.

პარიზი. 20 მაისი. არავითარი ცვლილება არ მომხდარა. ფონბიუვალის რაიონში, ლორეტში და ლაბირინტის რაიონში ჩვენ წინ წავიწიეთ. არასის ჩრდილოეთით ნისლია.

პარიზი. 30 მაისი. არასის ჩრდილოეთით არტილერიის ბრძოლაა. ცხარე ბრძოლაა ლორეტში. ტუვენისფერმაში ებიუტერნის სამხრეთ-აღმოსავლეთით მტერმა იერიში მოიტანა, დანარჩენ ადგილებში ცვლილება არ მომხდარა.

იტალიის ასპარეზი.

რომი. 30 მაისი. მთავარ ბინის ცნობა. ჩვენი ფრონტის რამდენიმე ადგილზე ჩვენ წარმატებით ვმოქმედებდით. მტრის რაზმები ცდილობდენ ჩვენი ჯარის თავის შემოვლას მონტენეროს რაიონში, მაგრამ ცდამ უნაყოფოდ ჩაიარა. ჩვენმა ჯარმა დაიკავა და გაამაგრა ქალ. გრადისკა.

დარდანელი.

ათინა. 30 მაისი. მოკავშირეებმა ცხარე ბრძოლის შემდეგ დაიკავეს გორაკები, რომელნიც ორი საათის გზით არიან დაშორებული ქალ. მადიტოსიდან და ამ ქალაქს იფარავენ. მოკავშირეებმა ეს ქალაქი ჯერ ვერ აიღეს, რადგანაც ნაგარის ფორტებიდან ესვრიან. მოკავშირეთა ფლოტი სცდილობს ამ ფორტების აღმოჩენას და სცდილობს მოსპობას. გუშინ სენეგალის პოლკმა ტყვეთ წამოიყვანა 700 ოსმალო ორთაკიოის მახლობლად. მადიტოსთან ბრძოლის დროს ორივე მხარე დიდათ დაზარალდა. ხმებია, მოკავშირეები დაშორებული არიან გალიპოლიდან ოთხი საათის მანძილით, მარცხენა ფრთა სცდილობს ოსმალოთა შემოვლას.

სოლუნი. 30 მაისი. მიტილენიდან იუწყებიან, რომ მოკავშირეებმა დაიკავეს კრიტიასთან ახალი მაღლობები. აზიის ნაპირზე ფრანგები წინ მიიწევენ და ტყვეთ წამოჰყავს 500 ოსმალო. მოკავშირეებმა დაიკავეს ორი მაღლობი, რომელიც ქალ. მაიტოსზე ბატონობს.

გემების ჩაძირვა.

პეტროგრადი. 30 მაისი. რუსეთის გემი „დანია“, რომელიც არხანგელსკიდან მიდიოდა და შვეციის გემი „სტაგო“ გერმანიის წყალქვეშა ნავებმა ჩასძირეს. კომანდა გადარჩა.

ლონდონი. 29 მაისი. მდ. ტაინის შესართავთან გერმანიის წყალქვეშა ნავმა ჩასძირა „ერნობოლდი“, რომელიც წინათ გერმანელებს ეკუთნოდა და ინგლისელებმა დააკავეს.

ლონდონი. 31 მაისი. ოლდენბერგის ახლო გერმანიის წყალქვეშა ნავმა ჩასძირა გემი „ლევკტრა“, კომანდა გადარჩა.

შეერთებული შტატები.

ვაშინგტონი. 29 მაისი. ამერიკის მთავრობის ნოტა შედგენილია მტკიცეთ. მთავრობა იმეორებს თავისი პირველი ნოტის დებულებებს. ამერიკის მთავრობის განმარტებით „ლუზიტანია“ არ ყოფილა შეიარაღებული გემი, არც კონტრაბანდი ქონია და არც ჯარი მიყავდა. „ლუზიტანია“ მხოლოდ მგზავრების გადამყვანი გემი იყო და ომში ესენი არავითარ მონაწილეობას არ ღებულობდენ. ეს მგზავრები დაიღუპენ ისეთ პირობებში, რომლის მაგალითი ჯერ არ ყოფილა. დაიღუპა ასზე მეტი ამერიკელი მოქალაქე. ამერიკის მთავრობა მიუთითებს გერმანიას მის დიდ პასუხის მგებლობაზე ასეთ შემთხვევებში. დასასრულ ამერიკა ელის გერმანიისაგან საერთაშორისო უფლების პრინციპების დაცვას, თხოულობს ამერიკელების პიროვნების ხელუხლებლობას, გემების მოგზაურობის თავისუფლებას და ამასთანავე თხოულობს, რომ ეს მოთხოვნილება ასრულებულ იქნება.

ლონდონი. 29 მაისი. გერმანიის პასუხი ამერიკის შეკითხვაზე გემ „ვილიამ ფრეის“ დაღუპვის შესახებ განმარტავს, რომ ყოველი კონტრაბანდიანი გემი გერმანიისაგან ჩაძირულ იქნება. გერმანია თანახმაა ზარალი გადაიხადოს.

ლონდონი. 29 მაისი. ვაშინგტონიდან იუწყებიან, რომ ამერიკის ნოტა თავაზიანათ არის შედგენილი, ვიდრე ეს მოსალოდნელი იყო. ვილსონი თანახმაა გამართოს გერმანიასთან დიპლომატიური მოლაპარაკება იმ პირობით, რომ ამ მოლაპარაკების დროს ამერიკელთა პიროვნებას არავითარი საფრთხე არ უნდა მოელოდეს ზღვაზე და გერმანიამ უნდა შეაჩეროს ამერიკელების გემზე თავდაცემა.

სტოკჰოლმი. 30 მაისი. შეერთებული შტატების ელჩმა ბერლინში გერმანიის მთავრობას წარუდგინა 29 ს შუადღეზე ვილსონის საპასუხო ნოტა.

რუსეთის გემის ჩაძირვა.

ლონდონი. 29 მაისი. გერმანიის წყალქვეშა ნავმა ჩასძირა რუსეთის გემი „ტომაზიკა“. კომანდა გადარჩა და ინსტოუნში მოვიდა.

ჟურნალ-გაზეთებიდან.

ბულგარეთი.

„ადევერულის“ კორესპონდენტი სოფიიდან იტყობინება, რომ ბულგარეთი ამ ახლო დღეებში კონტრ-წინადადებას წარუდგენს ოთხთა შეთანხმებასო.

ახლო მომავალში ბულგარეთის გამოსვლის შესახებ ხმები ჯერჯერობით უსაფუძვლოა. ბულგარეთის პარლამენტის დეპუტატი, ჟურნალისტი ხარლაკოვი სოციალისტურ პარტიიდან გამორიცხეს, რადგანაც სამთა შეთანხმების სასარგებლოთ გამოვიდაო.

ოსმალეთში.

ადესიდან ცნობაა, რომ კონსტანტინოპოლში ომის განგრძობის მოწინააღმდეგეებმა ამბოხება მოახდინესო. პოლიციას ჯარი მიეშველა ხალხის დასამშვიდებლათ. შეტაკების დროს ბევრი დაიჭრა და მოკვდა ორივე მხრიდან.

ომის მოწინააღმდეგე დამშეულმა ბრბომ ბევრი სავაჭრო დაწესებულება გაანადგურა. „პალას“-ის სასტუმრო პერნში განადგურებისაგან სულთანის გვარდიამ გადაარჩინა.

მცხოვრებლების აღელვებას, განსაკუთრებით დედაკაცებისას, აძლიერებდა ათასეული დაჭრილების დანახვა, რომელნიც გალიპოლის კუნძულიდან მოჰყავდათ.

ამბოხება ჩააქრეს—ბევრი გაჩხრიკეს და დაატუსაღეს.

ოსმალეთის ოფიცოზები ამტკიცებენ, რომ, თუ იტალიამ დარდანელის ოპერაციაში მონაწილეობა მიიღოვო, მაშინ ოსმალეთი ტრიპოლის საზღვარზე აუტეხს ბრძოლას მას, შემოიერთებს ადგილობრივ მუსულმანებს, რომელნიც თანაგრძნობით უყურებენ ოსმალებს და იტალიას იძულებულ ჰყოფს ორ ფრონტზე იბრძოლოს. ამგვარათ იტალია აფრიკის ახალშენებს დაკარგავსო.

ამერიკა-გერმანიის კონფლიქტი.

ვაშინგტონიდან „მარნინგ პოსტს“ ატყობინებენ, რომ მინისტრთა თათბირის შემდეგ,—შტატების მთავრობამ გერმანიის ნოტა გაუგზავნა. ნოტის შინაარსი უკვე ვიცით.

შესაძლებელია, მოკლე ხანში ამერიკასა და გერმანიის შორის დიპლომატიური მოლაპარაკება შესწყდეს.

ხნება, ამერიკელების კალონიამ ბერლინში თავის მთავრობისაგან გაფრთხილება მიიღო, რომ ყოველ წუთში მზათ იყოს გასასვლელათ, რადგანაც დიპლომატიური მოლაპარაკების შეწყვეტა, მოსალოდნელია, ორ დღე-ღამეში მოხდესო.

რანაირათ გააქვთ გერმანელებს კონტრაბანდი შვეციიდან.

გერმანელები ათასნაირ ხრიკებს ხმარობენ, რომ შვეციიდან გაიტანონ სამხედრო კონტრაბანდი. განსაკუთრებით დაინტერესებული არიან კოკსისა და სპილენძის გატანაში.

რადგან შვეციას თვით არა აქვს საკმარისი ქვანახშირი და ინგლისიდან ღებულობს საჭირო ქვანახშირს (ახლა ინგლისიდან ქვანახშირის გატანა აკრძალულია), შვეციამ აკრძალა ქვანახშირის გატანა. მაგრამ შვეციიდან ნებადართულია საპონისა და კირის გატანა და ეს საკმარისია გერმანიის კუნსტმახერებისთვის.

მაისის დამდეგს მალმეში ყურადღება მიაქციეს გერმანიის გემზე დატვირთულ რაღაც მინერალს. საბუთებიდან სჩანდა, რომ ეს ნივთიერება „ცარცი და კირი“ უნდა ყოფილიყო, მაგრამ მზვერავებს ეჭვი შეეპარათ და ჩხრეკა დაიწყეს. გატეხეს ცარცი და შუაში კარდიფის კოკსი იყო, მეორეშიდაც და სხვებშიდაც. ცარცის სახელით გერმანელებს სურდათ ფატერლანდში კოკსის გაცურება, მაგრამ „ცარცი“ დააკავეს. ასეთ ნაირათ ახერხებენ გერმანელები საჭირო ნივთების მოგროვებას და სამშობლოში გაგზავნას.

ახალი შეერთებული შტატები.

(გაგრძელება იხ. „სამშობლო“ № 92.)

გერმანია და ავსტრო-უნგრეთი რამდენიმე მხრით ერთიმეორეს ეკონომიურათ ამთავრებენ და სრულყოფენ: რაც ერთს გადაჭარბებული აქვს, იგი მეორეს აკლია და პირიქით—რაც მეორეს ზედმეტი აქვს, ის პირველს აკლია.

მაგალითად, როგორც 1912 წლ. სტატისტიკურ ცნობიდან სჩანს, ქერი გერმანიას უცხოეთიდან შემოუზიდავს 442 მილ. მარკის საღირალი, ხოლო იგივე საქონელი ავსტრია-უნგრეთს უცხოეთში გაუზიდავს სულ 75 მილ. მარკის. გერმანიას ხე-ტყე 327 მარკის შემოუზიდავს, ავსტრია-უნგრეთს კი 193 მილ მარკის გაუზიდავს; კვერცხი გერმანიის შემოუზიდავს 191 მილ. მარკის, ავსტრია-უნგრეთს გაუტანია 66 მილ. მარკის საღირალი. გერმანიას სიმინდი შემოუტანია 143 მილ. მარკის, ავსტრია უნგრეთს გაუტანია 90 მილ. მარკის. მეორე მხრით გერმანიას უცხოეთში გაუტანია 246 მილ. მარკის საღირალი ქვა ნახშირი, მაშინ როდესაც, ავსტრია-უნგრეთს ეს საქონელი უცხოეთიდან შემოუტანია 143 მილ. მარკის და სხვა ამ რიგათ... ამ მხრით ეს სახელმწიფოები ერთი მეორის კონკურენტებათ კი არ გამოდიან ბაზარზე, არამედ ერთიმეორეს მხოლოდ უცვლიან თავ-თავიანთ საქონელს, რაც ერთი და იმავე სახელმწიფოს ფარგლებში უფრო მოსახერხებელია, მეორე მხრით სამივე სახელმწიფოებს უცხოეთიდან თითქმის ერთი და იგივე საქონელი სჭირდება; მაგალითად, გერმანიაც ეზიდება უცხოეთიდან ბამბას, მატყლს, სპილენძს და ავსტრია-უნგრეთიც.

ამნაირათ თვით ეკონომიური საჭიროება უკარნახებს ამ სახელმწიფოებს, რომ მათ შეადგინონ ერთი საეკონომიო ორგანიზაცია და მისი საზღვრები ერთი საბაჟო პოლიტიკით შემოფარგლონ.

მსგავსი აზრი ამ საუკუნის დასაწყისშივე აღიძრა გერმანიაში, მაგრამ გერმანიის მემამულეებმა აგრარიებმა, მაშინ ჩანასახშივე ჩაახრჩვეს, ვინაიდან ისინი ფიქრობდენ, რომ ასეთი კავშირი მათ ქვეყანას ავსტრია-უნგრეთის სამეურნეო ნაწარმოებით აავსებდა და მათი საქონლის ფასს ძალზე დასცემდა.

მაგრამ ახლა მათ ფრონტი იცვალეს. ზემოთ აღნუსხულ ციფრებიდან აშკარათ დაინახეს, რომ მათ ავსტრია-უნგრეთის მხრიდან არავითარი ხიფათი არ მიელით, რადგან ამ ქვეყნებიდან გერმანიაში მხოლოდ ისეთი საქონელი შემოვა, რაც მათ აკლიათ, მაშასადამე ისინი მათ კონკურენციას აღარ გაუწევენ. უმთავრესათ კი მათი დამშვიდების მიზეზი იმაშია, რომ დღეს ავსტრია-უნგრეთი სამეურნეო ქვეყანა აღარაა; ის უკვე სამრეწველო ქვეყნათ გადაიქცა, მაშასადამე სამეურნეო ნაწარმოები პირიქით მასვე თუ დაჭირდება, თვარა სხვაგან ველარ გაიტანს, რომ ამით კონკურენცია გაუწიოს ვისმე; აქედან გერმანელ მემამულეებს ავსტრიასთან და კავშირებით დღეს ბაზარი კიდევ უფრო უფართოვდებათ.

გაერთიანებას მხოლოდ მეორე მხრიდან ხვდება დაბრკოლება. ეს არის ავსტრია-უნგრეთის ზოგ მრეწველთა ინტერესები, რომლებიც გერმანიის კონკურენციით იზარალებენ; ამიტომ მათი მხრიდან გერმანია ავსტრია-უნგრეთის საბაჟო პოლიტიკით გაერთიანების საწინააღმდეგო ხმები ისმის.

თუ ისევ სტატისტიკას მივმართავთ, [illegible] თი პროტესტი მაინც რამდენიმეთ ფუძლიანი აღმოჩნდება.

მაგალ. 1902 წლიდან 1912 წლ. [illegible] ტრია-უნგრეთიდან გერმანიაში შეზიდ[illegible] საქონლის რაოდენობა 720 მილ. მარკ[illegible] დან მხოლოთ 830 მილიონამდე (ე. [illegible] 15% ავიდა, მაშინ როდესაც გერმანი[illegible] დან ავსტრია-უნგრეთში შეზიდვამ 53[illegible] მილ. 1,035 მილიონ მარკამდე იმატა ე. ი. გაიზარდა თითქმის 100%-ით.

თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარე[illegible] მოებას, რომ ყველა ეს ქვეყნები დღეს ინდუსტრიალური ქვეყნებია და მაშასა[illegible] დამე მათი საურთიერთო აღებმიცემობა[illegible] სამრეწველო საქონლის გაცვლა-გამოცვ[illegible] ლაში მდგომარეობს, მაშინ აშკარათ და[illegible] ვინახავთ, რომ გერმანია, როგორც უფ[illegible] რო განვითარებული აჭარბებს ავსტრი[illegible] უნგრეთს და მის საკუთარ ბაზარზედ ადგილობრივ მრეწველობას დიდ კონ[illegible] რენციას უწევს. აი ეს გარემოება დააბრკოლებს უმთავრესათ ზემო[illegible] ნიშნულ საბაჟო პოლიტიკის შემოღე[illegible] ევროპის ამ სახელმწიფოს გაერთი[illegible] გეგმას, თორემ სხვაფრივ მას არა [illegible] რა წინ.

მაგრამ ამ დაბრკოლების წინააღმდეგ[illegible] მოიძებნება პროფ. ფილიპოვიჩის აზრ[illegible] საშუალება; იგი წინადადებას იძლე[illegible] რომ ავსტრიელ მრეწველობის გასამ[illegible] რებლათ შემოიღონ შინაური საბაჟო წ[illegible] სები, რომლის ძალით გერმანიის კო[illegible] კურენცია შინაურ ბაზარზე დაფარულ[illegible] იქნება.

ამას გარდა ფილიპოვიჩის აზრით [illegible] ტრიის „მძიმე“ ინდუსტრია არც ისე [illegible] შიშ მდგომარეობაში ვარდება, რადგ[illegible] მას თამამათ შეუძლია გერმანიის ნაწ[illegible] მოებთან ერთათ გამოვიდეს ბაზარზე [illegible] თანაბარ პირობებით მიიღოს მონაწი[illegible] ობა აღებ-მიცემობაში; და თუ გერმან[illegible] მრეწველებთან ერთათ საერთო ორგა[illegible] ზაციას-„არტელს“—შეკრავს, მაშინ [illegible] კიდევ უფრო უზრუნველყოფილი იქნ[illegible] კონკურენციისაგან.

ამ სახით, გერმანიის აგრარიებიც, [illegible] ტრიის „მძიმე“ ინდუსტრიის წარმომ[illegible] გენლებიც და უნგრეთის მადიარებ[illegible] ერთხმათ [illegible] „გერმანია-ავსტრ[illegible] უნგრეთის შეერთებულ შტატების“ და[illegible] სებას. ახლა ჯერი მხმარებელთა მასა[illegible] მომდგარი და როცა ისიც თავის ა[illegible] საქვეყნოთ გამოთქვამს, მაშინ ყვ[illegible] დაბრკოლება, ავსტრიელ მრეწველების მაყოფილება და სლავიან ერების სეპა[illegible] ტისტული სულის კვეთება—საბოლოოვ[illegible] ძლეულ იქნება და კაცობრიობას ახა[illegible] „შეერთებული შტატები“, მოევლინე[illegible]

დ—ელი.

აკაკის პოეზიის

ესთეთიურ-აღმზრდელობითი მნიშვნელობა.

ის იყო შემოდგომა თავდებოდა... წვიმდა და თანაც ძალიან ციოდა. მატარებელში მგზავრებს ფანჯრები დაეკეტათ და ნაღვლიანი სახით ერთმანეთს მიჩერებოდენ. მე კუთხეში ვიჯექი და თანამგზავრებს ვათვალიერებდი.

ჩემს გვერდით მდიდრულათ გამოწყობილი ქუთაისელი ქალი იჯდა და თავის რვა წლის ქალიშვილს, რომელსაც თალიკოს ეძახდა, რაღაცას ემუსაიფებოდა. იქვე ახლოს ვიღაც ევროპიელი იჯდა და ჟურნალებს ათვალიერებდა. მიუახლოვდით სადგურ შორაპანს. მგზავრებმა ბაქანისკენ დაიწყეს ყურება. აი, მატარებელიც გაჩერდა. აირია ხალხი. ცოტა ხნის შემდეგ გაიღო ჩვენი „კუპეს“ კარები და აკაკი შემოვიდა. მგოსანი საჩხერიდან თფილისში მიემგზავრებოდა. მან ყველა იქ მყოფს თვალები გადაგვავლო და „სკამეიკაზე“ ჩამოჯდა. როდესაც მატარებელი დაიძრა და სულის შემხუთავი მოწყენა ჩამოვარდა, მგოსანი პატარა ქალს, თალიკოს, გამოელაპარაკა:

მე ვერ მიცნობ? ტკბილათ ჰკითხა აკაკიმ პატარა გოგოს.

ვერა დარცხვენით უთხრა თალიკომ და თითი ტუჩებზე მიიდვა.

ჩემი სურათი ხომ გინახავს?

თალიკომ გვერდზე გახედა მგოსანს, კარგათ დაუკვირდა მის ნათელს სახეს, გაწითლდა და ნაზი ხმით უპასუხა:

არა, არ მინახავს.

აბა, მითხარი, რა ლექსები იცი ზეპირათ?

ლექსები?.. ლექსები ვიცი, დედამ დამასწავლა, აი თუნდა: „პეტუშოკ, პეტუშოკ, ზალატოი გრებიშოკ“...

კიდევ, რა იცი?

კიდევ, ეს ვიცი: [illegible]

მეტი არაფერი იცი?

როგორ არა,-უპასუხა თალიკომ და კიდევ ერთს ზეპირათ დასწავლილს რუსულ ლექსს მოუყვა.

თალიკო დიდის წვალებით კითხულობდა ლექსებს. მის სახეს არავითარი გამომეტყველება არ ეტყობოდა. სიტყვები არ ესმოდა და თუთიყუშივით სრულიად შეუგნებლათ ლაპარაკობდა.

აბა, ეხლა ქართული ლექსები მითხარი, ნაზი ალერსით და დამშვიდებულის ხმით უთხრა აკაკიმ.

ამ სიტყვებზე თალიკომ დედას შეხედა, თითქოს უნდოდა ეკითხა, რატომ არ მასწავლეო, მაგრამ დედამ შვილს თვალი აავლო და მორცხვათ თავი ძირს ჩაღუნა. მგოსანმა კი მძიმეთ ამოიხვნეშა და განცვიფრებულს პატარა ქალს თავზე ხელი დაუსვა.

ვინ იცის რას ფიქრობდა მაშინ მგოსანი? როგორ სულის ტკივილებს ჰგრძნობდა როდესაც ხედავდა, თუ როგორ ამახინჯებდენ ნაზი არსების ბუნებას? როგორ შეუფერებელს პირობებში ზრდიდენ ამ ანზგელოსს, ნიჭიერს პატარა გოგონას?

ეს სურათი ეხლაც თვალწინ მიდგია, როდესაც ვხედავ ჩვენს ოჯახებში უკუღმართ, სწავლა-აღზრდის წესებს. უკუღმართს ვამბობ მიტომ, რომ ბევრს მშობლებს არ აქვს შეგნებული აღზრდის ძირითადი კანონები და თავიდანვე ახშობენ ნორჩს არსებაში ყოველივე კარგს, ჭყოველივე ნათელს.

ვაი იმ ბავშს, რომლის ჭკუა-გონებას შეუგნებლათ რკინის სალტა შემოაკრეს და მით დაუბნელეს მაღალი გრძნობების გამაცისკროვნებელი შუქი; მშვენიერების აღმაფრთოვანებელი ძალა გულში გაუქვრეს, დაავიწყებიეს მოძმის და სამშობლოს სიყვარული კაცობრიობის საკეთილდღეოთ.

ასეთს ბავშს კიდევ შესწევს ძალა მშვენივრათ გაიაროს საშუალო სასწავლებლის კურსი, დაამთავროს უმაღლესი სასწავლებელი და „იარლიკით“ ხელში დაბრუნდეს შინ, მაგრამ დააკვირდით თქვენ მის ცხოვრებას და თქვენც შეამჩნევთ, რომ რაღაც დიდი დანაკლისის ბეჭედი აზის მთელ მის სიცოცხლეს. მას კარგათ შეუსწავლია სხვადასხვა საგნები და ნიჭიც ხელს უწყობს ემსახუროს, როგორც თავის სამშობლოს, ისე მთელს კაცობრიობას. მაგრამ დახეთ უბედურებას? მას დაუკარგავს მუშაობის ხალისი, თავის თავი ობლათ დაუსახავს, ცხოვრებას გაურბის, თითქოს მისი ეშინიაო, საერთო საქმეს არ თანაუგრძნობს და არც მჭიდრო კავშირს იჭერს საზოგადოებასთან. ის მას გაურბის. წმინდა იდეალები მას გულს არ უხალისებს, მერმისი გულს არ უხარებს და რაღაც გამოურკვეველი აპატიით შეჰყურებს ყველაფერს. ვერ წარმოიდგენთ, რა რიგ საცოდავია ასეთი ყმაწვილი! და ვინ იცის რამდენი ყავს ჩვენს კურთხეულს სამშობლოს ასეთი შვილები?!... რა აკლია, იკითხავთ, ამ ყმაწვილს? რა უწყალებს გულს? რა ხვევს მის ცხოვრებას ბურუსში? რათ არ გრძნობს თავის თავს მთლიან ერთეულად? რათ არ ეტანება სასარგებლო შრომას სამშობლოს და კაცობრიობის საკეთილდღეოთ? ამის პასუხი ერთია და მეც ამაზე გიპასუხებთ გამოჩენილი პედაგოგის პირით: „ასეთს ყმაწვილს არ აქვს ის შინაური ძალა, რომელიც ყოველ ცოცხალ არსებას თანაშობის სარგებლობაზე მუშაობის ხალისს უღვიძებს. მას აკლია მსოფლიოს და კაცობრიობის სიყვარული, მას არ აქვს ცხოვრების ცოცხალი ინტერესი. მას არ აქვს ცხოვრებასთან ის კავშირი, ურომლისოდაც არც ერთს ჩვენგანს არ შეუძლია წმინდათ შეინახოს ჩვენში რწმენა საუკეთესო მერმისისა.

თუ ყმაწვილს ხასიათი აქვს და თანაც საქმის კეთება უყვარს, ის ამ შემთხვევაში თავის თავს არ მოაწყენს ცხოვრებაში. მას შეუძლია ჰპოვოს სიამოვნება ბუნებაში, ხელოვნებაში და ყოველთვის იშოვის თავის შესაფერს სამუშაოს. როგორი აუტანელიც არ უნდა იყოს ის პირობები, რომლებშიაც მას მოუხდება მუშაობა, ვინც უნდა გადაეღობოს წინ მის წმინდა იდეალებს, ყმაწვილს ყოველთვის შეუძლია მათთან ბრძოლა, სულით არასოდეს არ დაეცემა, ცოტათ თუ ბევრათ თავის მიზანს მიუახლოვდება და მით ჰპოვებს ცხოვრებაში უმაღლესს ბედნიერებას. ასეთი შრომა არის საჭირო ადამიანისათვის, ასე შრომობენ განათლებულს ქვეყნებში და მხოლოთ ასეთს შრომას შეუძლია მისცეს საშუალება საზოგადოებას, ხალხს, მთელს კაცობრიობას გააუმჯობესოს თავის ცხოვრება“.

ამიტომ არის საჭირო თავიდანვე ჩაუნერგოთ ბავშს ის საღი, მთელი, შრომის საყვარელი ხასიათი, რომელიც კეთილად ქმნის ყოველს პატიოსანს შრომას და ანიჭებს ადამიანს უმაღლესს ნეტარებას, სიტკბოებას: ამიტომ იყო, რომ თავს სწირავდენ სწავლა—აღზრდის საქმეს კომენსკები, პესტალოცები, ლოკკები, დისტერვეგები, ლიუტერები, ჟან—ჟაკ რუსოები და სხვა და სხვა, რომლებიც ასწავლიდენ კაცობრიობას იმ ძირითად აღზრდის წესებს, რასაც შეეძლო მიემატებინა ჩვენი ცხოვრებისთვის ბრჭყვიალა მოციმციმე ვარსკვლავები.

პედაგოგიკის და დიდაქტიკის ეს გენიოსები ხმამაღლა გაიძახოდენ, რომ ადამიანისთვის არ კმარა მარტო ჭკუის ფორმალური განვითარება, ცოდნის შეძენა. ამათთან ერთად აუცილებელს საჭიროებას შეადგენს და დედაბოძათ უნდა დაედოს ბავშის პსიხიკის მაღალ გრძნობების და წარმოდგენის განვითარება, რომლებიც თავის თავათ ადამიანს უმტკიცებს ხასიათს და პატიოსან შრომისთვის ახალისებს.

აი სწორეთ ამ ხასიათის განმტკიცებ[illegible] რომელიც ადამიანში ბადებს საქმის კეთების ალისს, უღვიძებს ინტერეს[illegible] გემოვნებას ცხოვრებაში, უღვიძებს ჰპოვოს ცხოვრებაში სიამოვნება, ბეს ბუნების და ხელოვნების სიმშ[illegible] რით, მიაქციოს ყურადღება თავის გ[illegible] თარებას და მოძმის სამსახურს-აი ასეთი ხა[illegible] თის და გრძნობების განმტკიცებას ქვია ეს[illegible] ტიური აღზრდა.

ესტეთიურს აღზრდას მიზნათ აქვს სახული გაუღვიძოს ადამიანს სილამა[illegible] გრძნობა, ჩაუნერგოს მშვენიერების ყვარული და მუდმივი მისწრაფება ყ[illegible] ლივე კარგისა და ყოველივე მაღალის[illegible] მი და ამ რიგათ მიუახლოვდეს ზნეობრ[illegible] იდეალს, რომელიც გააუმჯობესებს ჩვ[illegible] ცხოვრებას.

ესტეტიურ აღზრდას ორი მხარე აქ[illegible] პირველი მხარე, ეს დაბალ საფეხურ[illegible] უნდა ჩითვალოს მეორესთან შედარებ[illegible] და მის დანიშნულებას შეადგენს ადამია[illegible] განუვითაროს გემოვნება, სილამაზე მიმა[illegible] თული ფორმების, ხაზების, ჩრდილე[illegible] და ჰანგების ჰარმონიულს შეერთება[illegible] ამ პროცესში მონაწილეობას არ ღებ[illegible] ლობს არც ჭკუა და არც შინაგანი გრძნ[illegible] ბა. ჩვენ ვარჩევთ მხოლოდ ლამაზს უ[illegible] ნოსაგან, ტკბილს ხმას ჩხავილისაგან ჩვენც შეგვიძლია ვიგრძნოთ სიამოვნე[illegible] ან სიმწრე. აქ კი მონაწილეობას იღ[illegible] განვითარებული სმენა და მხედველობ[illegible]

მაგრამ არის მეორე მხარე ესტეთი[illegible] აღზრდისა, რომელიც მისი უმაღლესი[illegible] ფეხურია. ეს არის განვითარება იმ უ[illegible] ლესი სულიერი სილამაზისა, რომე[illegible] მარტო გარეგანი სილამაზით არ [illegible] საზღვრება. ამ უმაღლესი სულიერი [illegible] მაზის განვითარების დროს ჩვენ [illegible] ლია შევსწვდეთ შინაურს სიამო[illegible] სულიერს ძაფებს ერთმანეთში გად[illegible] თულებს ძალუძთ განიცადონ უმა[illegible] სიამოვნება, მაგალ. წარმოდგინას.

1—I

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქუთაისი, 2 ივნისი.

ის, რაც კვირას, 31 მაისს, ქუთაისის საურთიერთო ნდობის ბანკის კრებაზე მოხდა დიდ საზოგადოებრივ ყურადღების ღირსია, ხმის დიდი უმეტესობით ბანკის თავმჯდომარეთ არჩეულ იქმნა ბ-ნი რ. დათეშიძე. ამ არჩევანს იმდენი მომზადება, იმდენი ალიაქოთი და იმდენი ვნებათა ღელვა უსწრობდა წინ, რომ იგი ან ისე უნდა დამთავრებულიყო, როგორც ეს უკვე მოხდა, ან დიდის სკანდალით. სკანდალი ამ ხანათ არ მოხდა.

კრება, რომელიც შესდგებოდა მრავალრიცხოვან საზოგადოებისაგან, სავსე იყო გარეგანის დეფექტებით. ჩვენის აზრით, ის აგიტაცია, რომელიც გაიმართა საარჩევნო ყუთების წინ ამ კრებაზედ, ყოვლად შეუწყნარებელია. იყო სხვა ნაკლიც, რომელსაც აქ არ ჩამოვთვლით. მაგრამ მიუხედავათ ამ დეფექტებისა, კრება შინაარსიანი იყო თავის ხასიათით, ჩვენმა ვაჭარ-მრეწველებმა ამ დღეს დაამტკიცეს, რომ მათ აქვთ არა მარტო ფეხები, რომლებმაც მოიყვანეს ისინი ამ კრებაზე, არამედ თავიც, რომელიც მართავდა მათ ხელს საარჩევნო ყუთის წინ, ამ კრებაზე ისინი გამოვიდნენ, როგორც ორგანიზაციულად შეკავშირებული ერთეული, რომლისთვისაც ნათელი იყო, როგორც საშუალება ბრძოლისა, ისე მიზანიც. თავის ერთხმოვან გარდაწყვეტილებით მათ მარტო ის კი არ დაამტკიცეს, რომ მჭიდროთ გაერთიანებული მოქმედება მუდამ მაღლა სდგას დაქსაქსულობაზე, მათ სავსებით მიიღეს ის ფორმულაც, რომ კრედიტის საკითხში უპრინციპო კრედიტს კი არ უნდა ჰქონდეს ადგილი, არამედ ისეთს, რომელსაც აზრათ აქვს ქართულ ვაჭრობა-მრეწველობის განვითარება.

მაგრამ მნიშვნელობა ამ კრებისა უფრო შორს მიდის. მან გვიჩვენა, რომ ჩვენს წინ ახალი საზოგადოებრივი ძალა იშლება, რომელიც ამიერიდგან კანონიერი ფაქტორი იქნება ქართული ცხოვრებისა. ეს არის ვაჭარ-მრეწველთა ძალა. რაკი ეს ძალა ერთხელ შეკავშირდა, რაკი ერთხელ შეკავშირებულ ერთეულათ იგრძნო თავისი თავი, იგი აღარ მოინდომებს დაქსაქსვას. ასეთია მაცხოველებელი ძალა შეკავშირებისა. მაგრამ უცნაური ის არის, რომ ამას ანგარიშს არ უწევენ ზოგიერთი ჩვენი მოთავე წრეები და ნამეტნავათ ისინი, ვინც უკმაყოფილოთ დაბრუნდნენ კვირის კრებიდან, მათ მხოლოდ ერთი საფუძველი აქვთ ამ უკმაყოფილებისა— ის, რომ სასტიკად დამარცხდნენ. მაგრამ ეს საფუძველი მცირე ხარისხოვანია. ღირსშესანიშნავი ის არის, რომ, სამაგიეროთ, ამ დამარცხებით ისინი სამუდამოთ განთავისუფლდნენ იმ პრეტენზიებისაგან, რომლებიც მათ არ ეკუთვნოდათ და იკუთვნებდნენ კი. ჩვენ არა გვგონია, რომ ასეთ პირობებში და ასეთის მიზნებით მათ კვლავ ისურვონ გამოსვლა. და ეს გარემოება, პირიქით, მათ უნდა ახარებდეს.

ნარკვევი.

„ახალი კვალი“ სწერს:

კავკასიის ქალაქთა წარმომადგენლების ყრილობას 11 დელეგატმა ქუთაისის გუბერნიაში შიმშილობის შესახებ დასაბუთებული განცხადება წარუდგინა. ავტორები მოითხოვდენ ყრილობას ყურადღება მიექცია ამ მოვლენისათვის.

ამის შესახებ „თანამედროვე აზრი“ აღმაშფოთებელ ცნობას გადმოგვცემს:

„აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ განცხადებაზე ხელი ეწერა უმთავრესათ კოოპერატივისა და ჩრდილოეთ კავკასიის ქალაქთა წარმომადგენლებს, ხოლო არ ჩნდა ქუთაისის გუბერნიის წარმომადგენელთა სახელი და გვარი. ე. ი. კითხვა აღძრეს, თუ შეიძლება ასე ვთქვათ, გარეშეებმა, ხოლო ისინი, ვისაც იგი პირველათ უნდა დაეყენებია, სდუმდენ.

შეიძლება შემთხვევით მოხდა ეს?

არა. როცა განცხადების ინიციატორებს მათთვის მიუმართავთ მხარი დაგვიჭირეთო, მათგან უარი მიუღიათ. უარი უთქვამს განცხადების ქვეშ ხელის მოწერაზე ბ. კიტა აბაშიძეს, ბათუმის ქალაქის თავს თავ. ანდრონიკაშვილს, ფოთის ქალაქის მოურავის მოადგილეს გ. ტყემალაძეს, ქუთაისის წარმომადგენელს—მოსიძეს და ექ. ს. ჯაფარიძეს“.

მერე რით ასაბუთებენ თავის მოქმედებას?

„საჭირო ზომები უკვე მიღებულია და ასეთი განცხადების შეტანა კრებაზ ზედ-მეტიაო— განუცხადებია მათ“.

საჭირო ზომები მიღებული არისო, ამბობენ მაშინ, როცა საზოგადოების ყველა წრე ცდილობს ადმინისტრაცია დაარწმუნოს, რომ შიმშილობა ფაქტია; მაშინ როცა მხოლოდ ორ მაზრას 200 ათასი ფუთი სიმინდი დაპირდენ და ოზურგეთის მაზრას კი სრულიათ პირში ჩალა გამოვლებულს სტოვებენ; მაშინ როცა ყველა დარწმუნებულია იმაში, რომ შიმშილის შესაჩერებლათ ორი მილიონი ფუთი სიმინდია საჭირო. საიდან შეიტყო ამ ვაჟბატონებმა, რომ საკმარისი ზომები უკვე მიღებულია? . . . .

. . . .

ასეთი ნაბიჯი კიტა აბაშიძის და მის ამხანაგების ჩვენ მიგვაჩნია ისტორიულ დანაშაულათ და მათ ამისი პასუხი მოეთხოვებათ.

ნაციონალისტური პრესა სდუმს. რამდენიმე დღეა ეს ამბავი გამოქვეყნდა და არც ერთ მათგანს ჯერ ხმა არ ამოუღია.

ჩვენ მოვითხოვთ მათგან ასეთი საქციელი თავიანთ წარმომადგენელებისა საჯაროთ დაგმონ, არა და სიჩუმით ისინი სულ სოლიდარობას გამოუცხადებენ კიტა აბაშიძეს და კომპანიას, სრულიათ გაიზიარებენ მათ სამარცხვინო დანაშაულობას და ხალხის წინაშე პასუხის მგებელნი იქნებიან.

ახირებული დასკვნაა!

ნაციონალისტური პრესა, რომელიც ასე ძლიერ ეჩხირებით თვალში „ახალკვალელებს“, ჯერ ვერაფერს ვერ იტყვის, ვიდრე დასახელებული პირები თავის საქციელს არ აგვიხსნიან. ჩვენ გვწამს, რომ აღნიშნული პირები ამ მოვლენას დუმილით არ შეხვდებიან და მათ მიერ გამოქვეყნებულ საბუთებს შემდეგ, ნაციონალისტურ პრესასაც მიეცემა საშუალება თავისი მიუდგომელი მსჯავრი დასდვას მათ საქციელს.

ქუთაისის საურთიერთო ნდობის ბანკის წევრთა საგანგებო კრება. 31 მაისი.

კრება გახსნა საბჭოს თავჯდომარემ ბატ. ს. ბახტაძემ შუადღის $11^1/_2$ საათზე, ბ. ს. ბახტაძე სთხოვს კრებას თავმჯდომარე აირჩიოს. ერთხმათ ასახელებენ ქალაქის თავს ი. მ. ჩიქოვანს.

ბ. ჩიქოვანი თავმჯდომარის ადგილს იჭერს და თხოულობს მდივნის არჩევას, რომელ თანამდებობაზე ერთხმათ აირჩიეს დ. ავალიანი.

თავმჯდ. ი. ჩიქოვანი. გთხოვთ გარეშე პირებს, გარდა პრესის წარმომადგენელთა, დარბაზი დასტოვოთ. (არავინ გადის.)

დ. ქებაძე. მართლა საჭიროა, ვისაც ხმა არა აქვს, გარეთ გაბძანდენ, რადგანაც შეიძლება კითხვების გადაწყვეტის დროს, მათმა აქ ყოფნამ ხელი შეგვიშალოს.

დ. ჩიკვაიძე. საიდან გავიგოთ ვინ არი ან გარეშე პირები. თავიდან უნდა ყოფილიყო ამის თავდარიგი, თუ ეს საჭიროებას წარმოადგენდა დარჩენ, ან კი რას დაგვიშლიან.

დ. ქებაძე. ვინც უზრდელი არ არის როცა ეუბნებიან გაბრძანდითო, ქეც გაბრძანდებიან.

ა. კრინიცკი. საჭიროა კაცი კრებაზე შესაფერ ლაპარაკს შეეჩვიოს, რას ნიშნავს სიტყვა უზრდელი. ყოველ ჩვენს კრებაზე კარები ღია იყო ხოლმე გარეშე პირთათვის; შეიძლება მაგათში იმისთანებიც ურევია, რომელთაც ჩვენზე ნაკლებ არ ეინტერესებათ ბანკის ბედ-ბედი.

თავმჯდ. ი. ჩიქოვანი ხელმეორეთ სთხოვს გარეშეებს გაბრძანდენ. შემდეგ კითხულობს კრების პროგრამას და საჭიროთ ხედავს გამგეობის თავჯდომარის არჩევანი პირველ რიგზე დააყენოს.

საერთოდ ასახელებენ რ. დათეშიძეს, კანტიკუნტად მოისმის ა. კრინიცკის გვარიც.

ბ. მოსეშვილი. ლაპარაკობს ბანკის შენობის შესახებ, მას თავმჯდომარე აჩერებს, ეს საკითხს არ შეეხებაო. განაგრძობს: ზოგიერთი პირი, რომელნიც საზოგადო მოღვაწეებათ მიაჩნიათ, ამბობენ ვალს არ იხდიანო დაევალოს გამგეობას შემდეგში ანგარიშის ბოლოში იქნეს მოხსენებული ამნაირ პირთა სია.

თავმჯდ. ი. ჩიქოვანი. ასახელებენ ბ. რ. დათეშიძეს და ბ. ა. კრინიცკის. დათეშიძემ თანხმობა განაცხადა.

ა. კრინიცკი. მე თანახმა ვარ ყუთი დავიდგა, მხოლოდ იმიტომ, რომ ამას მაიძულებს ჩემი მოვალეობა.

ტ. მარგველაშვილი: თუ კადნიერებათ არ ჩამოართმევთ, შევნიშნავთ ფრიად დიდ მოვლენას: დიდათ პატივცემული ბატონი ა. კრინიცკი თანახმაა ყუთი დაიდგას რ. დათეშიძის წინააღმდეგ, რასაც ის თავის მოვალეობათ რაცხს. მე მინდა დავახასიათო ბ. რ. დათეშიძის მოღვაწეობა... (ყვირილი: ვიცით, არ არის საჭირო). ბევრისგან გამიგონია რ. დათეშიძისადმი უკმაყოფილობა. ვაჭრები ერთდა იმავეს იმეორებენ ბ. დათეშიძე დიდათ პრაქტიკული კაცი არისო. ბატონებო, საჭიროა ამ გვარ დაწესებულების სათავეში იდგეს მოქმედებით, ენერგიით და ვაჭრული უნარით აღსავსე ადამიანი, როგორიც არის ბ. დათეშიძე. მას ბევრი ნაკლიც აქვს, მაგრამ ის ფრიად საჭირო კაცია დიდათ სასიამოვნოა ჩემთვის ის კაცი, რომელიც იღწვის ვაჭრობის განვითარებისთვის, ქართული ვაჭრობის გაძლიერებისათვის. როგორც ჩემს უფროს ძმას ისე ვსთხოვ ბ. ა. კრინიცკის წინ ნუ აღუდგება ამისთანა კაცს და მოხსნას თავისი კანდიდატურა. დაიჯეროს საშა კრინიცკიმ, რომ მე მაინტერესებს მხოლოდ ბანკისა და საზოგადოების ინტერესები, რომელიც მოითხოვს რომ მის სათავეში დარჩეს იმისთანა კაცი, როგორც რ. დათეშიძეა. (ტაში).

გ. ბეჟანიშვილი. სასიამოვნოა, რომ ახალგაზრდა კაცმა თავისი აზრი გამოსთქვა. უნდა მოუსმინოთ სხვასაც. ბ. დათეშიძე უწინ მასწავლებელი იყო ქართულ გიმნაზიაში; მაშინ მას არავითარი კომერციულ ნიჭი არ ეტყობოდა, მხოლოთ იყო მდიდარი ვაჭრის შვილი და ბანკის დირექტორათაც აირჩიეს. პირველ ხანებში მან გამოიჩინა ცოტა უნარი, მაგრამ მან ვერ გაიგო საურთიერთო ბანკის დანიშნულება. ის მხოლოთ მფარველობს და კრედიტებს უხსნის მსხვილ ვაჭრებსა და მწარმოებელთ, რომელთაც ისედაც საშუალება აქვთ სხვა კომერციულ ბანკებიდან ისარგებლონ კრედიტით. რაც შეეხება წვრილ ვაჭართა და მწარმოებელთ, ისინი მას არა სწამს. ამის გამო წვრილი ვაჭრები მუდამ წინააღმდეგი ვიყავით მისი, როცა მას დირექტორათ ირჩევდენ ჩვენ მოვნახეთ სხვა კაცი გ. გველესიანი, მაგრამ ისე მოხდა, რომ მან უარი სთქვა. ბატონმა დათეშიძემ მოითხოვა ჯამაგირის მომატება, ამაზედაც პროტესტი გამოაცხადეს, მაგრამ მან იქონია გავლენა და მომატება გაატარა. ამბობენ, მის მოვალეობას კარგათ ასრულებს და დიდი საქმეები გააკეთა ბანკის სასარგებლოთო, ყველაფერი ეს ცარიელი სიტყვებია, უსაფუძვლო და დაუსაბუთებელი. ჩვენ გადავაყენეთ ძველი გამგეობა, რადგან საქმეს დაუდევრათ ექცეოდენ. ამავე გზას დაადგა რ. დათეშიძეც და მის ხელში ბანკს იგივე დაატყდება რაც უწინ დაემართა... (ყვირიან ტყუილია,. კმარა... აცალეთ... ზარი.)... „დიდ კომერსანტს“ რ. დათეშიძეს დღესაც უყრია 20.000 მ. ვექსილები, ვადა გასული და წინააღმდეგ კრების არა ერთ გზის დადგენილებისა, ჯერეც სისრულეში არ მოუყვანია მისი გადახდევინება. ვექილებზე დაუხარჯავს 5000 მან. და აულია სულ რამდენიმე ასი მან. ეს უბრალო საქმეა, რომელიც ყოველმა ვაჭარმა იცის. სათქმელი კიდევ ბევრი მაქვს... (ყვირიან არ გვინდა, კმარა, ჩვენ მას კარგათ ვიცნობთ... ძირს... ხანგრძლივი ზარი...).

თავ. ნ. ლორთქიფანიძე. საზოგადოებაში განხეთქილებაა ბატ. რ. დათეშიძის მოქმედებით... ერთნი ამბობენ რ. დათეშიძე ახალი ტიპის კაცია და ძალიან საჭიროცაო. ზოგი-კი მის მოქმედებაში და ნამოქმედარში ბევრ ცუდსა და საზარალოს ხედავს. საჭიროა ვინც დაახლოვებულია ამ საქმესთან და კარგათ იცის ეს ნამოქმედარი აქვე თქვან; მაგალითად ბ. ა. კრინიცკიმ თქვა, ჩემს მოვალეობათ ვთვლი ყუთი დავიდგაო. თუმცა ჩვეულება არ არის კანდიდატმა მოწინააღმდეგეზე ილაპარაკოს, მაგრამ ვსთხოვ ბ. კრინიცკის დაასახელოს, რამ გამოიწვია მისი მოვალეობა. მე გავიგონე რაღაც დოკუმენტი დაიკარგაო. ეს კარგათ უნდა იცოდეს დირექტორმა ბატ. კემულარიამ და იმასაც ვსთხოვთ აგვიხსნას, რაშია საქმე.

ბათ. მოსეშვილი. პირადათ არავის ვეხები, მხოლოთ შევეხები იმ პირთა მომავალ მოღვაწეობას, ვინც არჩეულნი იქნებიან. ვიტყვი ანბანურ აუცილებლობას. ჩვენ ვერ ვეტყვით ვერავის კერძო საქმეს ხელი არ მოჰკიდოო, მაგრამ ყოველმა მეთაურმა ბანკისამ თუ სხვა დაწესებულებისამ უმეტესი დრო მის პირდაპირ საქმეს უნდა მოახმაროს. ამ ბანკს დიდი დანიშნულება აქვს. მან ხელი უნდა შეუწყოს აღებ-მიცემობას ვაჭრობას. უნდა დაეხმაროს უსათუოდ წვრილ წარმოებასაც და მეურნეობას. რაც შეიძლება მეტი ყურადღება ჩვენს დაწესებულებათ. აქ არსებობს საურთიერთო დამხლვევი საზოგადოება, რომელსაც დიდი სიმპატიური დანიშნულება აქვს და ჩვენ მიერ არჩეული კაცი ამ დაწესებულებას რომ მეტოქეთ დაუდგეს, არ ვარგა, არ გამოვა ლამაზი.

(შემდეგი იქნება.)

ახალი ამბავი.

ქუთაისი.

საურთიერთო ნდობის საზოგადოების ბანკის თავმჯდომარეთ აირჩიეს **რაჟდენ ყარამანის ძე დათეშიძე.** იგი ამორჩეულ იქნა ხმის დიდი უმრავლესობით.

✦ დღეს, 2 ივნისს, საღამოს რვა საათზე, ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში მოხდება სარევიზიო კომისიის სხდომა. სხდომაზე განხილული იქნება ქალაქის სხვა და სხვა საჭირო საქმე.

✦ ქუთაისის სათავად აზნაურო სადგილ მამულო ბანკში იმ ადგილების საჯაროთ გაყიდვა, რომლის პატრონებსაც ამ წლის პირველი ნახევრის გადასახადი არ წარუდგენიათ, 4 ივლისიდან დაიწყება. მამული ვაჭრობა მდგომარე ივლისში დასრულდება.

✦ ამ დღეებში მოხდება ქუთ. ქართ. დრამატიული საზ. საზოგადო კრება, რომელიც აირჩევენ გამგეობის ახალ წევრებს

✦ კვირას, 31 მაისს, ქალ. ბაღში, ქუთაისის ქალთა წრემ გამართა დიდი სეირნობა, ლატარია ალეგრით. ამ სეირნობის წმინდა შემოსავალი მოხმარდება იმში გაწვეულთათვის [illegible] დამზადებას

✦ ქუთაისის სახაზინო [illegible] დებს ქუთაისის გუბერნიის, ბათუმისა და სოხუმის ოლქების მცხოვრებთა საყურადღებოთ, რომ იმ პირთ, რომლებიც კმაყოფილნი არ არიან მიწის გადასახადების რაოდენობით, ნება აქვთ გასაჩივრებისა 1 ივლისამდი. 1 ივლისის შემდეგ კი უფლება ესპობათ გასაჩივრებისა.

✦ ძმ. ვარლამ და ვარდენ ქორქოლაძეებს გამოუწერიათ სამი ვაგონი სიმინდი, ერთი ვაგონი უკვე მიუღიათ სად. ხრესილში და ჰყიდიან ფუთს 1 მ. 3 შაურათ.

✦ 23 მაისს სოფ. ციხიაში, ამაღლების ეკლესიაზე ადგილობრივ მღვდელს კალისტრატე გვეცაძეს წირვა და პანაშვიდი გადაუხდია განსვენებული მწერლის ნიკო ლომოურის სულის მოსახსენებლათ. ბ. შიკტ. მხეიძეს კი მოკლეთ განუმარტავს დამსწრე საზოგადოებისათვის განსვენებულის შრომა და ღვაწლი.

✦ ადგილობრივ სასურსათო თანხიდან უკვე რიგდება ფული ოზურგეთის მაზრაში; ეს ფული უზრუნველჰყოფს დამშეულებს ერთი თვით, ან თვე ნახევრის განმავლობაში. თითოეულ კომლს ეძლევა არა ნაკლებ ხუთი მანეთისა. ჩრდილოეთ კავკასიიდან მოზიდული და სადგურ გომში ნაყიდი სიმინდი გადატანილი იქნება სად. საჯავახოში, ლანჩხუთსა და ნატანებში. სიმინდი ხელმისაწდომ ფასებში გაიყიდება.

✦ ოდიშში სიმინდის დარიგება უკვე სწარმოებს.

✦ ქუთაისის გუბერნიიდან ახლად გაწვეულ სოფლის მასწავლებელთა ერთი ნაწილი უკვე გაიგზავნა ქალაქ თბილისში საიუნკრო შკოლაში. ასი მასწავლებელი კი იმყოფება ადგილობრივ ყაზარმებში.

✦ როგორც ოკრიბიდან გვატყობინებენ, სამ სოფელს ციხიას, ნაძვას და ბობოთს გადაუწყვეტიათ დღეობების მოსპობა, რაც დიდ ხარჯს იწვევს. ამავე სოფლებში დაუდგენიათ აგრეთვე მოსპონ ტირილში პურის ჭამა და ქელეხები. ამ დადგენილებას ცხოვრებაში უკვე ახორციელებენ.

✦ კვირას, 31 მაისს, მოროლოსიულმა დასმა გაიდამაკის მეთაურობით გამართა ორი წარმოდგენა დილით და საღამოთი. დილას წარმოდგენილი იყო „ტარასებულმა“ გოგოლისა. ეს წარმოდგენა განსაკუთრებით გამართული იყო ქუთაისში მყოფ ჯარისკაცთათვის.

✦ როგორც ახალ სენაკიდან გვწერენ, ახალგაზრდათა გაწვევა სამხედრო ბეგრის მოსახდელათ ხვალ, 3 ივნისს დაწყება.

✦ ოზურგეთის მაზრიდან იტყობინებიან, რომ ნათესი სიმინდი და ხეხილი ძლიერ დაზიანებულია სეტყვისა და ხშირი წვიმებისა ამის გამო საზოგადოებამ გაგზავნა სტატსკი სოვეტნიკი მიხაილოვი გლეხების მდგომარეობის გამოსარკვევათ და, თუ საჭიროება მოითხოვს, შესაფერი შუამდგომლობა იქნება აღძრული, რათა გამოიცეს სესხი საიმპერიო თანხიდან.

დაბა-სოფელი.

სოფ. ჭაშლეთი. (ლეჩხუმის მაზრა) ნათქვამია „უბედურ კაცს ქვა აღმართში მოეწევაო“. სწორედ ასე დაემართათ ჭაშლელებს და საზოგადოთ ყველა ლეჩხუმლებს. რადგანაც მთელ ლეჩხუმის მაზრას უჭირავს მაღალი მთა-გორიანი ადგილ, გასულს წელს, შემოდგომის ცივი ამინდების გამო, მთებში სიმინდმა დამწიფება ვერ მოასწრო და მოსავალმა ისე დაიკლო, რომ ზოგს ორი თვის სარჩოც აღარ მოსვლია. ამ სიმინდის მოუსავლელობას, რომელიც შეადგენს მცხოვრებლების ცხოვრების უმთავრეს სახსარს, ზედ დაერთო აპრილის ბოლო რიცხვში თოვლი და ისე გააფუჭა მამულები, რომ წელს ერთი წვეთი ღვინოც არ მოვა მთელს ლეჩხუმში. ამ მოვლენამ ისეთ მდგომარეობაში ჩააგდო ხალხი, რომ არ იცის რა გზას დაადგეს. სიმინდი და ღვინო მათ არ აქვთ და, საუბედუროდ, არც შემდეგში მოელიან, რადგანაც წელს, ცუდი ამინდების გამო, სიმინდის დათესა ვერ მოასწრეს. ძალიან კარგი იყო, რომ ლეჩხუმლები აბრეშუმის ჭიის მოვლას მაინც მისდევდენ; სოფელში ორი გროში შემოვიდოდა და როგორც იქნებოდა ხალხი თავს დააღწევდა ამ უბედურ წელიწადს. მაგრამ, მართლა საუბედუროდ, სხვა და სხვა ცრუმორწმუნეობის გამო, ლეჩხუმის მაზრის უმრავლესს სოფლებში ხალხი, რომ არ დი მისდევს ამ ფრიად სასარგებლო ჭიის მოვლას. შესახებ ჭიის მოვლისა ხალხში გავრცელებულია ძალიან მავნებელი ცრუმორწმუნება, რომ ვითომც მისი მოვლა სწყინდეს ხატებს და მასვე აბრალებენ მოუსავლელობას, სეტყვას, ქარს და სხვას. თუ ვინიცობაა ვინმე გაიჩინა ჭია და ეს ხალხმა შეიტყო, მაშინვე მიუცვივდებიან სახლში, ჭიასაც მოუსრესენ და ოჯახსაც დაურბევენ. ძალიან საკვირველია, რომ

ტაზიას ვერაფერი დაბრკოლება წინ ვერ გადაეღობება და მით ჩვენ ვიგრძნობთ იმ უმაღლესს სიტკბოებას, რომელიც ჩვენს სულიერს „მე“-ს აფაქიზებს, ამაღლებს. ამ რიგათ განვითარებული ადამიანი იქ ჰპოვებს სილამაზეს და განიცდის უმაღლეს ნეტარებას, სადაც ბევრი ჩვენგანი გზას აუვლის. ამ ნაირათ აღზრდილს ადამიანს ჰმუნვა აღარ ეკარება, არაფერი მას არ აშინებს, სასოწარკვეთილებას არ ეძლევა, შეუძლებელს საქმეს შესაძლებლად უყურებს და ცხოვრებაში ბევრს დაბრკოლებას თავიდან იცილებს. ცხოვრებაში ის ყველგან ხედავს კარგს მხარეებს და იყვარებს ცხოვრებას. მის წინ იშლება ახალი ქვეყანა, პესიმიზმი მისთვის არ არსებობს და გაორკეცებული ენერგიით შრომას ეწევა.

ასეთი გახლავსთ ესტეთიური აღზრდის მნიშვნელობა ცხოვრებაში. ამ აღზრდას თავიდანვე დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს, რომ ადამიანი საზოგადოების სასარგებლო წევრი შეიქნეს. მაგრამ რა გზით? რა საშუალებას უნდა მივმართოთ ამ მიზნის მისაღწევათ? ამ მიზნის მისაღწევათ ჩვენ ვსარგებლობთ პოეზიით, იმ პოეზიით, სადაც ხელოვნურათ არის დასურათებული მაღალი გრძნობები, მისწრაფებანი. იმ პოეზიით, რომელიც გვასწავლის გავარჩიოთ ბნელი სინათლისგან, სიკეთე ბოროტისგან, გვასწავლის მოძმის და კაცობრიობის უანგარო სამსახურს გვაიწყებიებს დღიურს ჭირ-ვარამს, დაგვაფრენს ოცნების მხარეში და მით გვიქარვებს მწუხარებას. ასეთი პოეზია შექმნა აკაკი წერეთელმა და ჩვენ, პედაგოგებს, მოგვცა ფასდაუდებელი განძი ბავშვების აღსაზრდელათ. არც ერთი ქართველი მწერალი ისე არ შეგვიძლია ჩავთვალოთ ბავშვების აღმზრდელათ და ნორჩი გრძნობების განმავითარებლათ, როგორც აკაკი. მისი პოეზია ცხოვრების სახეს ფერუმარულით არ კაზმავს და გვიჩვენებს ნამდვილს ბუნებრივს სიმშვენიერეს, სინათლეს.

მაგრამ ისეთს დიდს ნაწარმოებში, რომლებიც აკაკის შემოქმედების ნიჭს ეკუთვნიან, ჩვენ ვგრძნობთ და ვსარგებლობთ არა მარტო ესთეტიურ აღმაფრენით. არა, ჩვენ მასში ვხედავთ მთელი მსოფლიოს მხიარულებას და ტანჯვას, ჩვენ მასში ვპოვებთ კაცობრიობის გრძნობების და სურვილების მისწრაფებას და ჩვენც საშუალება გვეძლევა მის პოეზიაში ამოვკრიბოთ აუარებელი მასალა ბავშვების ზნეობის გასაფაქიზებლათ, მის სწორს გზაზე დასაყენებლათ.

როდესაც ბავშს გული ნაზათ აუძგერდება პოეზიის სიმშვენიერით და მისი ბუნება აღფრთოვანებულია და გაცისკროვნებული ამავე პოეზიის ჭეშმარიტი სილამაზით, მაშინ ჩვენ შეგვიძლია მის ნორჩს გულში ღრმათ ჩავნერგოთ სიყვარული, მაღალი გრძნობები, რომლებიც მრავლათ არიან ჩაქსოვილი აკაკის მხატვრულს ნაწერებში. ამ რიგათ, აკაკის პოეზია სავსებით აღწევს ამ დანიშნულებას. აკაკის პოეზიაში მხატვრულს სიმშვენიერეს ცოცხალ ქსელათ აქვს ჩაწნული იდეური, მაღალი ზნეობის ასამაღლებელი წმინდა გრძნობები. მგოსანს მხატვრული **სიმშვენიერე** საშუალებათ გადაუქცევია და მიზნათ **ჭეშმარიტება**, ზნეობის გაფაქიზება დაუსახავს. ამ მხრივ მგოსანი სავსებით უახლოვდება რუსეთის ფილოსოფოსი ვლადიმერ სოლოვიოვის აზრს: „მხატვრული სიმშვენიერე, ეს ის ფორმაა, რომელიც უფრო ღრმათ აგრძნობინებს ადამიანს ჭეშმარიტებას და სიკეთეს“. დიახ, ღრმათ ხვდება სულსა და გულს აკაკის პოეზია და უღვიძებს კეთილს გრძნობებს, როგორც ბავშვებს, ისე დიდებს.

გიორგი ნათრაძე.

(შემდეგი იქნება)

ადგილობრივი ინტელიგენცია ამ ცრუ-მორწმუნეების მოსპობას არ ცდილობს და ასე გულ-გრილად უყურებს მას. ძლიერ კარგი იქნება თუ აწი მაინც მიბაძავს ხალხი სხვა განათლებულ ხალხს და ამ სასარგებლო ჭის მოვლას შემოიღებს; ვინაიდან ეს არავითარ სარწმუნოების წინააღმდეგი არ არის და თუ ისინი ამ საშუალებით ორ გროშს იშოვნიან, არც ღმერთს ეწყინება და არც კაცს.

მასწ. ევგენი სანიკიძე.

წერილი ჭიათურიდან.

უმაგალითო ომის გავლენით ადგილობრივმა ვაჭრებმაც ომის გამოცხადების უმალვე დაიწყეს ისედაც გაძვალტყავებულ ხალხის, ძარცვა-გლეჯა, რომელიც გამოიხატებოდა და გამოიხატება დაწესებულ-დაკანონებულ ნიხრზე საქონლის მეტ ფასებში გაყიდვით. ჯერ იყო და საქონელი მობილიზაციის გამოცხადებისთანვე გადამალეს, მერე თანდათან გამოაჩინეს და აჩენენ დღესაც, დაიწყეს გაყიდვა ჯერ 25 პროცენტის მომატებით და თანდათანობით მოუმატეს და უმატებენ დღესაც, ვითომდა ახლად მიღებულ საქონლის სახით. ახლა ეს ბატონები უფრო და უფრო დახელოვნებურად საქმიანობენ თავიანთ ჯიბეების გასასქელებლად, სხვისი უბედურობით, გაჭირვებით, შემთხვევით მდიდრდებიან. აქნამდი გარეშე, შემოტანილ საქონელს ხელოვნურად აძვირებდენ, ახლა კი ადგილობრივ ნაწარმოებს დაუწყეს ძალით გაძვირება, წარმოიდგინეთ ისიც, რომ ყოველ საათის განმავლობაში თანდათან უმატებენ ფასებს. მაგალითად: დილის ათ საათზე ნაყიდ საქონელში იმავე მაღაზიასა და იმავე საქონელში დილის 12 საათზე ოცი პროცენტი (ან მეტ-ნაკლებ) მომატებულს გადაიხდით და სხვ.

მე აქ მოვიყვან **მხოლოდ** ორიოდე მაგალითს მძარცველ-მგლეჯელ პატიოსნება დაკარგულ ვაჭრებისას:

1. მოვაჭრე ი. კოხრეიძესთან შევედი სიმინდის საყიდლად. ვთხოვე ერთი ფუთი სიმინდის აწონა. ბ. ალამნოქარს უბრძანა აეწონა და თან მე მიპასუხა.

— ახლა ძვილი ფასეპი ალაქაა.

— რამდენი ღირს? შევეკითხე.

— ერთი მანეთი და ათი შაური, მომიგო.

ასეთმა ფასმა გამაკვირა, ვინაიდან სულ სამი დღის წინად, ექვს აბაზად ვიყიდე მისგანვე.

— ნუთუ სამ დღეში ფუთმა სიმინდმა 6 შ. მოიმატა მეთქი?

— რა ვქნათ, ბატონო, თავის ადგილიდან არ მოდის და აქ კი გაგვიძვირეს, მომიგო მან.

ბევრი ვაჭრობითაც ვერაფერი გავაწყვე, დავთანახმდი, და ნახევარი ფუთი ავაწონიე. რასაკვირველია, ფუთი მანეთისა და ათი შაურის კვალობაზე.

აწონილი სიმინდი წამლებ ბავშვს გადავეცი (ფული) ერთი მანეთიანი მივეცი და ხურდა დამიბრუნდა 5 შ. წასვლა დავაპირე, და ამდროს შევჩერდი და ბ. კოხრეიძეს მოვსთხოვე გაყიდულ სიმინდის ანგარიში—მან გაკვირებით ჩამათვალიერა თავიდან ფეხებამდე და როგორც შევატყვე არ მოვეწონე და მიპასუხა:

— ამ ერთ მცირე ჯამის „სჩოტს“ ჩვენ არ ვიძლევით.

მე მაინც დაბეჯითებით მოვთხოვე, რადგანაც ეჭვი შემეპარა მის პატიოსნებაში.

— „სჩოტს“ მარკა სჭირდება და მარკის ფასი თქვენ უნდა გადიხადოთ და ეს უფრო ძვირად დაგიჯდებაო.

როდესაც აუხსენი ისიც, თუ რამდენი ჯამიან ანგარიშს სჭირდებოდა მარკა და ან ვინ იხდის მარკის ღირებულ ფასს, მაშინ—კი დაინახა, რომ კოვზი ნაცარში ჩაუვარდა და ვერ გამოვდექი მის გემრიელ ლუკმათ. ბ. კოხრეიძემ, მხოლოდ ამდენი „პრენიის“ შემდეგ საყვედურით და წყევლით მომიგო: პოლიციამ დააწესა სიმინდის ფასი 1 მან. 30 კაპ; რომელშიც ჩვენ ვზარალობთ... სულ არ გვაქვს გასაყიდი, მაგრამ შენ გიხათრე როგორც ჩემს მუშტარსო და ორი შაურის დაბრუნება ინება. მე მაინც დაბეჯითებით მოვთხოვე იმდენი ანგარიშის ჩამორთმევა, რამდენიც წინად აიღო და დაბრუნებული ფული აღარ ავიღე...

ბოლოს გაუწითლებლად ისიც სთქვა ბ. კოხრეიძემ, რომ „მე სიმინდი მაზანდაზე, ე. ი. 1 მან. 6 შ. მოგყიდეო და ეს 2 შ. დაგვიწყებია და არ აგიღიაო.

ამ გარემოებას დაესწრენ სოფლელები, რომლებიც იმ დროს პურისფქვილს ყიდულობდენ ბ. კოხრეიძესთან. და რომ სოფლელებს არ გაეგოთ ასეთი ძარცვა ბ. კოხრეიძისა—ბ. კოხრეიძემ იხმარა ხერხი და წითელი რუსულით დამიწყო ლაპარაკი...

2) ბ. ფერაძის მაღაზიაში, ერთ საღამოს რძლაცეპი ვიყიდე და თან ფხვნილი შაქრის ფასს შევეკითხე, რომელიც 21 კაპ. დამიფასა—გირვანქა. ვინაიდან მაშინ ვერ მოვახერხე წაღება, ვიფიქრე დილას მოვალ და წავიღებ-მეთქი. მეორე დილას, რომ მივედი იმავე ფხვნილ შაქარში 23 კაპ. გადამახდევია გირვანქაში. და ისიც ვითომდა დიდი პატივი მცა, მიხათრა, როგორც მუდმივ მისს მუშტარს.

ამ გვარ აშკარა ძარცვა-გლეჯას, როგორ უნდა გაუძლოს ისედაც ათჯერ გატყავებულმა ხალხმა? ვის სცალია მათი ოქმის შესაყენებლად. . . . .

პლატონ.

სახალხო მასწავლებელი
როგორც დევნილი პიროვნება

იყო დრო, როცა ქუთაისის გუბერნიის სახალხო მასწავლებლებს ცოტაოი მაინც მხარის დამჭერი და გაჭირვებაში დამხმარე მთავრობა ჰყავდა, ეს დრო ის ოქროს ხანაა, როცა დირექტორობდა ბ. სემიონოვი და ინსპექტორებად სუდაკოვი, მაჭავარიანი, სემიონოვი და იზმაილოვი იმყოფებოდენ. მართალია, მაშინაც ხდებოდა კერძო მასწავლებელთა და ინსპექტორებთან უთანხმოება, მაგრამ ისე აბუჩად აგდებული და ყოველმხრივ შევიწროებული არასოდეს არ ყოფილან ხსენებული დირექციის მასწავლებლები, როგორც აღნიშნული პირების შემდეგ შეიქმნენ.

დაცვალეს ძველი ძთავრობა, მისი ადგილი დაიჭირა ახალმა; სამსახურს დაეთხოვენ ყოფილი ინსპექტორები, გაჰქრა დამრიგებელი, მასწავლებლის ასე თუ ისე დამხმარე პირები; გადადგენ სემიონოვები, სუდაკოვი და სხვები, მოგვევლინენ კრუპსკი-გროზდოვ-გასპარიანცები; შეიცვალა ძველი კურსი, გამეფდა ახალი . . . . ამ დროს უეცრად დაეცა კრუპსკის დირექცია, მობრძანდა ბ. ვიშნევსკი. გვეგონა, ეხლა მაინც შეგვიმსუბუქდება მძიმე უღელიო და, მართლაც, რამოდენიმედ გამართლდა ეს მოსაზრება. ბ. ვიშნევსკიმ თავისი დირექტორობის პირველ ხანაში ბევრი საყურადღებო ცვლილება მოახდინა სკოლების ცხოვრებაში (გროზდოვ-გასპარიანცის განდევნა), მაგრამ ერთი დირექტორი რას იზამს თუ შესაფერი ინსპექტორები არ ეყოლება?

გროზდოვის შემდეგ მესამე რაიონის ინსპექტორად დაინიშნა ბ. პეტროვი (ხონის სემინარიის ყოფილი მასწავლებელი). თვითონ ჩემზე, პირველი შეხვედრის შემდეგ, მან ისეთი შთაბეჭდილება დასტოვა, რომ, ამხანაგების შეკითხვაზე, წარბშეუხრელად ვუპასუხებდი: „ახალი ინსპექტორი, რამდენადაც მე მივხვდი, განსახიერებაა პატიოსნების, გულ-კეთილობის, კაცთ-მოყვარეობის, სინიდისიერების და უფრო მეტი, იგი ნამდვილი პედაგოგია, ნამდვილ მამობას გაუწევს შევიწროებულს მასწავლებლობას“—მეთქი. მისი ყოფილი მოწაფეები ხომ სიხარულით ფეხზე აღარ იდგენ; მაგრამ ყველაფერი იცვალა... წარმოიდგინეთ, ბ. პეტროვის მოქმედებამ მისი პატივის-მცემლები შეარცხვინა!

თავისი ფიზიონომიის გამოაშკარავება მან დაიწყო მასწავლებელთა პირადათ მოლაპარაკებიდან. გამოაკრა განცხადება—Пріемъ просителей у г. Инспектора народныхъ училищъ III-го раіона съ 12-и до 1 часу дня. შეიძლება, იფიქროთ,—გამოაკრა, მარა ასრულებას კი არ მოითხოვდაო.

მოითხოვდა კი არა, ვინც აღნიშნულ ვადაზე ადრე, ან გვიან მივიდოდა, კინწის კვრით გამოაგდებდენ გარედ დიდის გაჭირვებით, ყოველგვარს დამცირებას მიჩვეული მასწავლებლები შეურიგდენ ამ გარემოებას, თუმცა საყვედურიც ხშირად ისმოდა.

სახალხო მასწავლებლებს დასახიზნავად ორი თვის ჯამაგირთან ერთად, ომიანობის გამო, მისცეს ხუთ-ხუთი თუმანი, ისე რომ თითოეულთს უნდა მიეღო თერთმეტ-თერთმეტი თუმანი. ბევრს მეტი მისცეს, მაგრამ ეხლა ურიცხავენ; ჩვენ კი ამის ნაცვლად მოგვცეს ათ-ათი თუმანი; ყოველ შეკითხვაზე გვპირდებოდა ბ. ინსპექტორი დარჩენილი თუმნის გამოწერასაც, მაგრამ აქობამდე არ გამოუწერია, რასაც არც აწი უნდა ველოდეთ, რადგანაც ეხლა მთელი ანგარიშები, უეჭველად, კუთვნილებისამებრ იქნება წარდგენილი.

ზოგიერთს სასწავლებლებში ერთს ან ორს მასწავლებლებს საზოგადოება აძლევს ჯამაგირს, მაგრამ ხომ მოგეხსენებათ სოფლის მოხელეთა თავ-გასულება? ხშირად ისე გადის ექვსი თვე, რომ საბრალო მასწავლებელი, მიუხედავად მრავალი თხოვნა-მუდარა-საჩივრისა, უჯამაგიროდ არის თუ მიმართა ინსპექტორს, მას მომზადებული აქვს ყველასათვის ერთი და იგივე პასუხი: „Подавайте прошеніе, опишите все, мы васъ, переведемъ на другое мѣсто, а камплектъ закроемъ,“ ასე რომ, მისი აზრით, სოფლის მოხელის მიერ დანაშაულის ჩადენისთვის, საზოგადოება უნდა დაისაჯოს! ამაზე შორს შეიძლება წავიდეს დევნა საწყალი მასწავლებლისა? თუ ჯამაგირი მოითხოვა, მას უბრძანებენ, სასწავლებლის დახურვა ითხოვოს და გაილაშქროს ხალხში განათლების შემოტანის წინააღმდეგ! მასწავლებელი და სკოლების დახურვა! ეს რაღაც მოწყობილად არ გამოდის, მარა რა გინდა ქნა? თუ რომელიმე ჩვენგანმა ხმა ამოვიღეთ და სიმართლე დავილაპარიკეთ, სახაროვის თქმისა არ იყვეს. „Завербуютъ въ ряды неблагонадежныхъ и-прощай школа“, ერთობა კი ჩვენ არა გვაქვს და ასე ვიტანჯებით, რა ქნას საბრალო მასწავლებელმა? იგი ითმენს, ითმენს, სანამ მოეხალისება მამასახლისს და მისცემს ორიოდ გროშს ისე მედიდურად, ვითომც მოწყალებას იძლეოდეს. სახალხო სკოლების დირექცია ვალდებულია ავადმყოფობის დროს აღმოუჩინოს მასწავლებელს ერთდროული დახმარება, რისთვისაც ეძლევა განსაკუთრებული თანხა. რა თქმა უნდა, კაცი ექიმის მოწმობით ამტკიცებს თავისს ავადმყოფობას; მოწმობას თხოვნასთან ერთად უდგენს ინსპექტორს, რომელიც თავის დასკვნას უკეთებს და უგზავნის დირექტორს; ეს უკანასკნელი კი საბოლოოდ საზღვრავს, დახმარების სახით მისაცემ თანხის რაოდენობას; შემდეგ ან თვით დირექტორი, ან ინსპექტორი, თუ ამ უკანასკნელის ხელშია ფული, სახალხო განათლების სამინისტროს სმეტის § 9 მუხ. 2 ან იწერს ფულს და აძლევს მასწავლებელს. ასე ხდებოდა და ხდება კანონიერ ინსპექტორების ხელში, მარა სად ბ. პეტროვი და სად კანონი?

ერთი მასწავლებელი ავად გახდა. იგი 16 აპრილს ჩავიდა ბათუმში და, როგორც იქნა, ინახულა ინსპექტორი 22-ს, ასე, რომ დაჰყო ბათუმში ექვსი დღე, რის განმავლობაშიაც აპრილის ჯამაგირი და ნავალები 15 მან. ზოგი ბინაში, ზოგი სასმელ-საჭმელში, ზოგი ექიმებში და ზოგი წამლებში დახარჯა. მან დაწვრილებით აუხსნა ბ. ინსპექტორს თავისი მდგომარეობა; ინსპექტორმაც ურჩია თხოვნის დაწერა და აღუთქვა დახმარების მიცემა. მასწავლებელმა ყველაფერი შეასრულა, რის შემდეგაც დირექტორთან იქნა გაგზავნილი; როდესაც იგი ქუთაისს ჩავიდა ბ. ვიშნევსკი, სამსახურის გამო, სხვაგან იმყოფებოდა, ამიტომ აქაც იცადა საბრალომ ერთი კვირა და სამიოდე თუმანი დაეხარჯა; შემდეგ, უქმე დღეს, როცა ბ. პეტროვს ახლოსაც ვერ გაეკარებოდა, ინახულა დირექტორი, რომელმაც ინსპექტორს ნება დართო დახმარების მიცემაზე. ადგა მასწავლებელი და წავიდა ბათუმში; იქ მოუხდა ორიოდე დღის დასვენება (რას იზამდა, სხვიმის როდის ნახა ინსპექტორი თავისს დროზე, რომ ეხლა ინახულებდა?) დაბოლოს მოწერილობით ხელში წარუდგა თავის უფროსს, რომელმაც ურცხვად უარი უთხრა დახმარების მიცემაზე, რაც დაასაბუთა იმით, რომ ფული არ მაქვსო. შეიძლება მართლაც ფული არ ქონდა ინსპექტორს, მარა, თუ არ ქონდა, წინეთ არ იცოდა? რაზე პირდებოდა და რად ურჩია თხოვნის შეტანა, თუ მიცემის იმედი არ ქონდა? ადვილი მისახვედრია. ავადმყოფი მასწავლებელი ცოტა ფიცხი კაცია და თუ რაიმე უსამართლობა შენიშნა, პირში ეუბნება ყველას, ეს იცოდა ბ. პეტროვმა და მოისურვა მისი განდევნა, სხვა რიგ ვერაფერი მიზეზი უშოვნა, ადგა და ვალში ჩააგდო.

ძვირფასო მკითხველო! ვაკმაროთ საწყალს მასწავლებელს ინსპექტორის უსამართლობა და ცარიელი სიტყვებით მაინც ვუსურვოთ განკურნება,—თან გავამხნევოთ, რომ სულ მალე, სახალხო მასწავლებლებს, თუ კინკლაობას თავს დაანებებენ და ძმურ მუშაობას შეუდგებიან, ექნებათ კავშირი, რომელიც მათ დახმარებას გაუწევს ავადმყოფობის დროსაც.

ნარქანი.

† ს. ჟანიშვილი.

გულ-ხაკლავი ამბავი მაცნობეს გურიიდან ტრაგიკულად სიცოცხლე მოუსპია მასწავლებელს სიმონ სილიბისტროს ძე ჟანიშვილს სიმონი სახალხო მასწავლებელი იყო და ამიტომ ფართო საზოგადოება მაინცდა მაინც ვერ იცნობდა მას. გურიაში კი ის ითვლებოდა მოწინავე მასწავლებლად, რომელსაც სკოლის კედლები არ აკმაყოფილებდა. პირველი ორი წელი ის მასწავლებლობდა ხვარბეთში, დანარჩენი 13 წელი კი გაატარა თავისსავე სოფ. ჯვარცხმის ორკლასიან სასწავლებელში, სადაც უკანასკნელად გამგე იყო.

სიმონი არ კმაყოფილდებოდა მარტო ბავშების აღზრდით და მონაწილეობას იღებდა ყოველგვარ საზოგადო საქმეებში სოფლად: თეატრში, ბიბლიოთეკაში, კოოპერაციაში, ყველგან თავისი წვლილი შეჰქონდა. მახსოვს რა თავგამოდებით დურგლობდა, როცა ხიდისთვის თეატრს ვწყობდით არა მცირედი სამსახური გაუწია მან აგრეთვე ბერეჟოულის წვრილი კრედიტის ამხანაგობას, სადაც ის მოლარეთ იყო.

განსვენებული სიმონი ერთგული დამცველი იყო მშრომელი ხალხისა და მუშაობდა გურიაში მათ საკეთილდღეოთ.

ამას გარდა ის ცდილობდა გაემტკიცებია გურიის მასწავლებელთა სუსტი კავშირი და აღჭურვილიც იყო ამხანაგების ნდობით.

ყოველივე ეს ბევრ დროს ართმევდა მას, მაგრამ სიმონი მაინც ახერხებდა და თავისი განყოფილება მუდამ სავსეთ მომზადებული ჰყავდა.

კიდევ ბევრი შეიძლებოდა თქმულიყო მის შესახებ, მაგრამ მისი დაკარგვით გულ-დათუთქული მეგობარი ვეღარ ვახერხებ.

სიმონის სიკვდილით გურიის მასწავლებლებმა დაკარგეს საუკეთესო მოწინავე ამხანაგი ჯვარცხმის საზოგადოებამ და სასწავლებელმა კი ერთგული უანგარო მუშაკი.

დაუვიწყარი იყოს შენი სახელი შენს ამხანაგებში, ჩემო სიმონ!

ჩვენიანი.

სია.

ქართველთა შორის წერა კითხვის საზოგადოების [illegible] ლების სასარგებლოდ 10 მაისს გამართულ [illegible] შემომწირველთა:

სპირდონ ნიჟარაძემ 5 მ. ფული ძმ. დომაძეებმა—5 მ. ფული, გაბრიელ ესტატეს ძე ჩარექოვმა—3 მან., ივანე კაპანაძემ—5 კოლოფი მონსპიე და 11 ნაჭერი პლიტკა სხვადასხვა გვარი შოკოლადი, გ. ადამიძემ—1 მან., ზ. მირიანოვმა—ერთი მათრახი, დ. ლიპარტიანმა—1 მათრახი, ვ. ბოჭორიშვილმა 50 კაპ., ბასილაძე და კილასონიამ—3 ფარანი კანფეტებით სავსე, შოკოლადის კანფეტი 2 დიდი კოლოფი, 4 ნაჭერი პლიტკა შოკოლადი, 2 გირ. ჰეჩენიე, 7 ნაჭერი გლიცერინის საპონი და 1 კოლოფი კანფეტი აინბინდერმა—თეთრი პატარა ბავშვის ჩინთა სარტყელი ჩარჩო, სავარცხლების გარნიტური და თეთრი პიკეს ქუდი, ბერეჩიძემ—1 სადამერი ტუფლი, ჯავახაძემ—ბავშვის ტუფლი, მიხ. დათეშიძემ—1 დიდი ფარანი, ვ. ჯლამაძემ—2 ყანწი, ანდრო აბზიანიძემ—1 დოლი, 3 სალამური და 1 დანა, აბას სადიკოვმა—5 გირვანქა კანფეტი, ტერკმა—1 ასანთი და 1 ელექტრონის ფარანი, აბდულ გუსეინოვმა—5 გირვანქა კანფეტი, გრიგოლ აკოპოვმა—1 მან. ფული, სიმსივაძე—1 ხანჯალი, პუშკინის ფოტოგრაფიამ—უფლება 8 მან. სურათის გადაღებისა მის ფოტოგრაფიაში. ანასტასია კიღურაძისამ—1 მანეთი, ფედოსიცაგარლის ასულმა—1 მოქსოვილი სალფეთქი; ქ-ნ ელენე ალექსის ასულმა წერეთლისამ—მაუდის მოქარგული ზოლი, ასეთივე სალფეთქი და ორი სურათი, მანვე მოაგროვა ქ-ნ ოლიმპიადა მეძმარიაშვილისაგან—4 ფინჯანი თავის ლამბაქებით, ესმა მიხეილის ასულის წერეთლის მეუღლისაგან—1 მარაო, ბ-ნ სამსონ წერეთელმა,—1 თოფი, ქ-ნ ეკატერინე ილიას ასულის ქურციკიძის მეუღლისაგან—1 კოლოფი ფოსტის ქაღალდი კონვერტებით.

რედ.-გამომც. **ი. თ. ცინცაძე.**

დაიბეჭდა და იყიდება **ქ. ოცხელის წიგნის მაღაზიაში** (ქუთაისში)

„НОВОЕ СЛОВО“

ახალი პირველდაწყებითი სახელმძღვანელო რუსული ენისა, მრავლად დასურათებული, ლექსიური განყოფილებით, რუსული ანბანით, კითხვისა და წერის სავარჯიშო მასალით, შედგენილი ს. ოცხელის მიერ.

თვ. **ფასი ყდით 2 აბაზი.**

თ. მთავრიშვილის და ამხ.

წიგნისა და საკანცელარიო მაღაზიამ დაბეჭდა და გასაყიდათ გამოვიდა

„Цѣлебные минеральные источники въ Кутаисской губер.“ ц. 20 к. კ. მაჭავარიანისა.

იბეჭდება და მალე გამოვა ქართული ენის სახელმძღვანელო **„კაზმულ სიტყვიერებითი ქრისტომატია: ჩვენი ძველი მწერლობა და ხალხური პოეზია“**, შედგენილი ს. რ. გორგაძის მიერ. იქვე იყიდება ყოველნაირი ქართული და რუსული ენის სახელმძღვანელონი, საკითხავი წიგნები, ახალი რუსული და ქართული ლიტერატურული ნაწარმოები, გეოგრაფიული ატლასები, კარტები და ყოველნაირი საკანცელარიო ნივთები. თ. მ.

უდიდესი სპეციალური წიგნის მაღაზია

კ. ი. ოცხელის და ამხ. ქუთაისში

ალექსანდრეს ქუჩა, თფილ. კომერც. ბანკის ქვეშ.

ქ. ი. ოცხელისა და ამხ. წიგნის მაღაზიაში მოიპოვება ყოველ გვარი **სახელმძღვანელო** და საკითხავი წიგნი: ბელეტრისტული, პედაგოგიური, იურიდიული, საბავშო და მრავალი სხვა. აგრეთვე გვერდით გამართულია **ცნობილი საკანცელარიო მაღაზია დ. ი. ოცხელისა**, სადაც მოიპოვება ყველანაირი სამოსწავლო საკანცელარიო ნივთები.

— კ ა ტ ა ლ ო გ ე ბ ი უ ფ ა ს ო — თ.

ნუნისის სამკურნალო ბუნებით თბილი

აბანო. აბანო ნუნისი, ანუ მუნისი, რომელიც შ[illegible] უმჩნევია ხალხს, უხსოვარი დროიდან, რო[illegible]გორც მუნისაგან განმკურნავი უებრაი საშუალება, ჰკურნავს გასაკვირ[illegible]ლად ყოველნაირ კანის ავადმყოფობას და მასთან დიდ საშუალებ[illegible] აძლევს ავადმყოფს სხვადასხვა სენის წინააღმდეგ. მდებარეობს შორა[illegible]ნის მაზრაში, მოლითის სადგურიდან 6 ვერსის მანძილზე, მაღლობ[illegible] ნამვნარში. სეზონი იწყება 15 მაისიდან და გრძელდება 1-ს ოქტომბრამდ[illegible]

თ. 215

ნებადართულია სამხედრო ცენზურისაგან.

სწრაფ მბეჭდავი სტამბა ა. კოხრეიძისა—ქუთაისში.